יצרני החלב בישראל
- מאז 1926 -

משק הבקר והחלב

המגזין המקצועי של התאחדות יצרני החלב בישראל

חוברת מס: 419
אוגוסט 2022

פגשנו פרות שמחות

הסודות של הרפת הטובה בארץ

מחלות 2022

האם ניתן היה למנוע התפשטות הפה והטלפיים? **פרוייקט מיוחד**

Stalosan®
Hygiene Solutions

סטלוסאן F

לחיטוי סככות, יונקיות ומרבצים

- סטלוסאן F הינו חומר חיטוי אנאורגני רחב טווח יעיל ביותר נגד מגוון רחב של חיידקים, וירוסים פטריות ופרוטוזואה.
- נמצא יעיל נגד רוטהוירוס, א. קולי, סלמונלה וקוקסידיה.
- סטלוסאן F אבקתי ונוח לשימוש, בעל יכולת ספיגה גבוהה הפועל גם לייבוש השטח
- סטלוסאן F מהווה נדבך חשוב בתוכנית ההיגיינה במשק ומספק הגנה בכל שלבי הגידול.
- סטלוסאן F מסייע בטיפול במטרד הזבובים במשק.
- סטלוסאן F מסייע לשפר את בריאות העדר ומעלה את הרווחיות.
- סטלוסאן F בטוח לשימוש וניתן לפיזור גם בנוכחות בע"ח.

טל. 09-7603020, 073-2566742
marketing@bar-magen.com
www.bar-magen.com
בר-מגן בע"מ

תבליט 04-9884050

דבר העורך
קוראים כותבים ומגיבים

שלום לכולם,

היה הסכם?
ההנהגה החקלאים "קיבלנו בתדהמה את טיוטת ההסכם"

זוכרים כי הרפורמה בענף הצומח שהתקבלה בשמחה ובצלצולים על ידי ההנהגה החקלאית? קבלו ספוילר, ראשי ההנהגה קבלו את טיוטת ההסכם החדש ותגובתם "קיבלנו בתדהמה...הטיוטה מבזה את חקלאי ישראל ואינה תואמת את הסיכומים". וכך מסתיימת לה עוד פרשיה מביכה, שלא לומר שערורייתית, בניצוחם של שר האוצר ליברמן והשר לייבוא, פורר.

מישהו חכם אמר פעם, אם זה נראה כמו זאב, משמיע קול של זאב וטורף כמו זאב, זה זאב. כך גם משרד החקלאות בתקופתו של פורר. ולא יעזרו עשרות הודעות לתקשורת, יועצים בתשלום, פקידי אוצר שמעולם לא ראו שדה חרוש ושני שרים שהחליטו פשוט, לחסל את החקלאות הישראלית. מפעל ציוני מפואר, מפעל מפואר שנוצר מכלום, מאדמת ביצות, מאדמת טרשים, שצמח מאז קום המדינה והפך לשם דבר בעולם כולו וזכה לשבחים וחיקויים בכל רחבי הגלובוס. כי אין על הישראלים בהמצאות וחידושים ובחקלאות הוכחנו את זה הלכה למעשה. ממערכות ההשקיה שהמצאנו (נטפים) דרך הגידול בחממות והדליה, חוקרים ומחקרים גנטיים ששבחו את מיני הפירות והירקות ועד למוצר הסופי, שהוא מהטובים, הטעימים והאיכותיים בעולם. אך כל זה, אינו מספק את אנשי הקפיטליזם החזירי, כי בשנים האחרונות, למעשה בעשור וחצי האחרונים, קמו להם פוליטיקאים עם אג'נדה ברורה, לחסל את החקלאות הישראלית. הם כמובן יכחישו זאת וידברו על יוקר המחיה, עלות הפרי ברשתות השיווק. הם ימכרו לבני ישראל סיפורים מסיפורים שונים, על חקלאים חזירים שברק בגללם, העגבניה והמלפפון עולים כל כך ביוקר. ורק פוליטיקאים חסרי מעוף, פופוליסטיים, שהיום הם כאן ומחר יישכחו מהתודעה הכללית, רק הם באו להרוס ולחרב את מה שדורות שלמים של ציוניים, חלוצים, עמלו להפריח את השממה. פורר מן הסתם ייעלם מהחיים הפוליטיים, אך הנזק שגרם ילווה את החקלאות עוד זמן רב. שר חקלאות שלא אוהב את החקלאים, המפיל עליהם את יוקר המחיה. רק בישראל זה יכול להיות.

צחוק מעבודה

אז ארגוני החקלאים קיבלו בסוף חודש יולי את טיוטא מעודכנת ממשרדי האוצר והחקלאות וגילו להפתעתם שכל הסיכומים הפכו להמלצות. במקום הפחתת אגרות – ימליצו על הפחתה שלהן. במקום לסמן ארץ מקור של התוצרת – ימליצו לסמן. במקום להוריד את מחירי המים לחקלאות, רק ימליצו על זה וכו'. למעשה שום דבר מכל מה שהבטיחו לחקלאים לא מובטח, רק יומלץ. זאת לא רפורמה. זאת עבודה בעיניים. רגע, אבל מה כן קרה אתם שואלים? בואו ואגלה לכם מה כן קורה, ביטול המכסים שכבר נכנסו לתוקף והמשך הפטור על יבוא חקלאי, כן, בכל הכוח. בארגונים החקלאיים הופתעו, אלא מה "קיבלנו בתדהמה את הטיוטה החדשה של ההסכם אשר אינה תואמת כלל וכלל את הניסוחים המקוריים ואת ההסכמות אליהם הגענו. הטיוטה החדשה מבזה את חקלאי ישראל. לא ייתכן שכל המקלות בתוקף וכל הגזרים שמטרתם לתת את הביטחון להמשך קיומו של החקלאי והחקלאות הישראלית הושמטו והוסרו והפכו להמלצות בלבד, ללא כל התחייבות עבור החקלאים. אנו לא נחתום על שום הסכם שמעוות את הסיכומים אליהם הגענו ובוחנים את צעדינו המשפטיים לבדוק האם ניתן לבטל את משיכת הצווים בגלל ההטעיה של ההסכם..". ואילו תגובת משרד החקלאות, כמה לא מפתיע, צינית וזו בלשון המעטה "מדובר בסערה בכוס מים. משרד החקלאות התחייב ויעמוד בהתחייבויותיו." החקלאות בישראל תחת מתקפה, נכון לעכשיו, החקלאים מפסידים, אין להם את הכוחות, התקציבים וכוח האדם להילחם בפוליטיקאים בעלי אג'נדות מופרכות. שהרי אין בכלל ספק כי היום, יותר מתמיד, השמירה על בטחון המזון וייצור כחול לבן זה עניין בטחוני, עניין של חיים ומוות. אך בישראל, כמו בישראל, עד שיזכרו ויבינו, נקווה כולנו שזה לא יהיה מאוחר מדי. כי גם ממשלה שלפחות חלקים ממנה תומכים בחקלאות, לא הצליחה לשמור על החקלאים, מה נעשה עם ממשלה אחרת??? ועדיין, עבורי, רק חקלאות ישראלית, רק לקנות כחול לבן.

הפתרון, קואופרטיביים חקלאים בבעלות החקלאים

אז נכון, אצלנו בענף המצב הרבה יותר טוב, יש את חוק החלב, הענף עדיין מוסדר ולמרות סגירת רפתות על בסיס קבוע (כי צריך לומר את האמת) הענף חזק, עדיין. אך שלא נטעה, האופק מלווה בעננים כבדים, שחורים. היינו בכנסת, שמענו את הקולות, מכירים את הנפשות הפועלות. וכולנו מבינים כי ייצור תחליפי חלב, כמו גם ייצור תחליפי בשר, הם בעדיפות עליונה. הפתרון היחידי שישמור על ענף החלב הוא הקמה מהירה של קואופרטיבים, כולל מחלבה שתשמור על האינטרסים של המגדלים, כמו שתנובה היתה פעם, לפני שנמכרה. אנחנו חייבים להבין כי רק אנחנו, נוכל לשמור על הפרנסה שלנו ולא אף אחד אחד. ויפה שעה אחת קודם.

שלכם ובשבילכם,
עורך המגזין, ראובן זלץ
050-5518827
meshekhabakar@gmail.com

תוכן העניינים

דבר העורך [3]
דברים בשם אומרם ליאור שמחה [7]

שוטף ענפי [8]

בריאות העדר
ד"ר קניגסוולד "הנזקים הכלכליים ממחלת הפה והטלפיים עצומים"
ד"ר גושן "נערכים לאכיפה הדוקה יותר על חובת החיסונים" ראובן זלץ [10]

סיכומים כלכליים
הסיכומים הכלכליים, מקצועיים לשנת 202
ראובן זלץ [16]

בהתאחדות
מפגש מנכ"לי התאחדות ראובן זלץ [20]

חדשות הענף
פרידה מרגשת ראובן זלץ [24]

מהנעשה בענף
מיגל יופה "מכירת תנובה היה ללא ספק האירוע המכונן שסימן את תחילת המשבר בענף" ראובן זלץ [28]

זוית אישית
חייכו, עבדנו עליכם - טור אישי ארנון אושרי [32]

בריאות החלב
רמה פלק, מנהלת המעבדה לבריאות עטין ואיכות החלב, מאל"ה "לראשונה בישראל אפיינו זן דומיננטי של החיידק המדבק סטפ אוראוס" ראובן זלץ [34]

אמב"ל
יונתן הירשפלד מנכ"ל אמב"ל "ההסכם החדש, הישג גדול למגדלים" ראובן זלץ [38]

ביקור ברפת משפחתית
רפת נוביץ - הרפת הטובה בארץ ראובן זלץ [40]

סיור ברפת קיבוצית
יוצאים לדרך חדשה רפת אשדוד יעקב מאוחד בשותפות שדה נחום ראובן זלץ [48]

צינון
קיץ ספרדי ישראל פלמנבאום [54]

ממשק
הדברת זבובים ברפת סקירת הבעיה והצעות להקטנת המטרד" הלל מלכה, דר' יניב לבון, דר' עדי בכר [60]

התאחדות יצרני החלב בישראל
ת.ד 3015 פארק התעשייה קיסריה 3088900
טל- 04-6279700 פקס. 04-6273501
www.icba.org.il

עורך: ראובן זלץ - טל. 050-5518827
meshekhabakar@gmail.com
מרכזת מערכת: נירית הקר, טל. 050-5288969
nirithaker08@gmail.com

הפקה ומודעות: שנאר מדיה ומידע בע"מ
טל. 03-6959352 פקס. 03-6956116
www.intwater.com
דואר אלקטרוני: **nirithaker08@gmail.com**

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות המאמרים ומודעות הפרסומת הם על דעת הכותבים בלבד ואינם משקפים את דעת המערכת

עובד כזה ברפת עוד לא היה לך!

BullTech

בולטק גאה להציג:

טרקטור קומפקטי רב תכליתי למגוון עבודות שרות ברפת

- קל לתפעול על-ידי כל עובדי הרפת
- בטיחותי

אופציה למעמיס קדמי מקורי עם ריתום מהיר למגוון כלים

יתרונות ייחודיים של השבלול:

היפוך המזון על-ידי השבלול שומר על טריותו - וכך מוגשת לפרה מנה טרייה.
בתהליך הקירוב מתבצע אוורור למנה על-ידי החילזון הייחודי! הקירוב איכותי, מהיר, חסכוני וקל לתפעול.

לפרטים נוספים ולהזמנת שירות:

מכירות: 052-3020988 • 054-4921009 • 052-3040155 • **טל':** 04-6231057 • **פקס:** 04-6231046

מרכז שירות: 054-3298918 • **מייל:** office@bulltech.co.il • www.bulltech.co.il

BullTech
איכות, שירות, אחריות

Bovilis® Vista Once SQ

מניעה בתחום הבריאות היא כיום השקעה בת-מדידה

הרכב

תרכיב שעבר **תהליך ייבוש בהקפאה** המכיל זנים חיים מוחלשים המקנה **חיסוניות איתנה**, מגן מפני תסמונת נשימתית ושלשול בבקר (BRD):

- נגיף דלקת ויראלית של מערכת הנשימה העליונה בבקר (IBR)
- נגיף שלשול ויראלי בבקר מסוג 1 ו-2 (BVD)
- נגיף שפעת-פארא 3 (PI3)
- נגיף נשימה ויראלי בבקר (BRSV)
- Mannheimia haemolytica
- Pasteurella multocida

יתרונות התכשיר

- התרכיב מקנה **הגנה חיסונית** מפני האנטיגנים שבתרכיב **בתוך 6 ימים**.
- **חסינות מתמשכת** עד **שנה אחת** בדרכי הנשימה מפני חלקיקים **ויראליים** ומפני חלקיקים **בקטריאליים** למשך תקופה מינימלית של **16 שבועות לאחר מינון אחד בלבד**.
- **מפחית את השכיחות של תסמינים נשימתיים** בתוך חצר המשק
- **מפחית הפסד כספי** שנגרם מפאת פסילות ומקרי מוות של בעלי חיים מתסמונת נשימתית בבקר (BRD)

דרך מתן החיסון ומינון

יש להזריק **2 מ"ל** באופן תת-עורי לבקר בריא שמלאו לו **3 חודשים ומעלה**.

ללא כל התווית נגד.

עלולה להיווצר **נפיחות קלה** בנקודת ההזרקה ללא כל השלכות על התנובה ואשר **תיעלם במהרה**.

במקרים של תגובות רגישות יתר, יש **לתת אפינפרין** (EPINEFRINE).

MSD Animal Health

Intervet (Israel) Ltd. 34 HaCharash St. c/o MSD, Hod HaSharon, 45800 Israel
T: +972 (9) 9533495, F: +972 (9) 8354859
www.msd.com

ליאור שמחה
"ממתינים לאישור המחלבות להסכם"

ראובן זלץ

לא פשוט להתנהל בימים תקינים, רגילים מול הממשלה ופקידי האוצר, על אחת כמה וכמה בעת מערכת בחירות כשהמערכת כולה בחוסר שקט וחוסר וודאות לגבי העתיד. מנכ"ל יצרני החלב, מתזז בין משרד למשרד, יועצים משפטיים ופקידים בכירים, אך ליאור שמחה אופטימי שלבסוף אכן יהיה הסכם שיביא שקט תעשייתי עד 2026 •

נכון לתחילת אוגוסט, היכן עומד ההסכם?

"נכון לעכשיו, היועץ המשפטי אישר את ההסכם שלנו מול הממשלה. ואני מאוד מקווה שכבר בשבועות הקרובים, המחלבות יאשרו את ההסכם ונוכל להציג אותו ברבים. אנו לא נלך להסכם ללא הסכמת השותפים שלנו, קרי המחלבות ולכן בעת הזו, ההסכם חונה אצלם ובהמתנה לאישורם. כך או כך, מחיר המטרה אושר ויתעדכן ומי שבכל זאת מגלה בעיות או פערים מוזמן לפנות להנהלת ההתאחדות. באשר להסכם, הוא ייתן אופק כלכלי עד לסוף שנת 2026".

ליאור שמחה

המחירים עדיין מאוד גבוהים דבר הפוגע ברווחיות הרפתות?

"כולי תקווה שנראה בקרוב ירידות משמעותיות של מחירי המזון, כך שבעת כניסת המנגנון האוטומטי, לא נראה עליית מחירים משמעותית. מה גם שיש לזכור כי מחיר המטרה ענה בגדול על עליית המחירים ונתן תשובה למרבית הבעיה. מודע בהחלט לקשיים של הרפתנים שלנו ואנחנו עושים כמיטב יכולתנו, לעיתים בסיטואציות לא פשוטות, על מנת לתת מענה מיטבי".

עונת הקיץ בשיאה?

"אכן, בימי הקיץ החמים מביאים אתגרים לא פשוטים לרפת החלב שלנו ואנו מבקשים להקפיד אחר הנחיות הצינונים ולעקל עד כמה שניתן על הפרות. גם במקרה זה, בעלי המקצוע בהתאחדות עומדים לשירותכם ובכל שאלה, בעיה ניתן להתייעץ עם אנשי המקצוע שלנו".

הביקושים לחלב?

"הביקושים לחלב אינם בשיאם ולא מצליחים לייצר ביקושים כמו שרצינו, אני מקווה כי גם בנושא זה נצליח להתגבר ולהעלות את הביקושים".

דעתך על קואופרטיבים?

"בימים אלה אנו עובדים על מגוון תרחישים הצפויים לענף החלב בטווח הארוך. רוצה לציין כי כעת יש תכנון, אז לא נפגע בתכנון בענף ולא נעשה פעולות חד צדדיות העשויות לפגוע בנו. אבל בהחלט צריך להיות עם היד על הדופק וקואופרטיב מבחינתי איננה מילה גסה". ▲

משקיעים בעתיד החקלאות

בשורה ענקית לחקלאות הישראלית: יוזמה מבית השומר החדש שתשקיע בחקלאי העתיד של ישראל ●

חברת ההשקעות 'ארץ נושבת' מבית 'השומר החדש' הוקמה לאחר עשור וחצי של פעילות אינטנסיבית ברחבי הארץ מתוך הבנה שיש צורך לתמוך ולקדם חקלאות צעירה, חדשנית ועתידית במדינה. החברה נוסדה כעת כחלק מתהליך אסטרטגי שמטרתו לקדם את עתיד החקלאות הישראלית. החברה תשקיע בחקלאות עתידית, מניבה, ברת קיימא וצעירה, כל זאת במטרה להניע יותר צעירים וצעירות להתחבר לאדמה ולראות בחקלאות פוטנציאל כלכלי אמיתי וקיים בראי האתגרים העולמיים. החברה החלה באיתור מיזמים להשקעה של חקלאים צעירים, טכנולוגיה ומיזמי אגריטק והפרחת קרקעות. בין חברי ועדת ההשקעות שיבחנו את הפרויקטים: איש העסקים מייקל אייזנברג, יו"ר השומר החדש ושותף-מנהל בקרן הון הסיכון אלף (Aleph), יוסי אקרמן, חקלאי, נשיא אלביט לשעבר ומיוזמי מתחם Openvalley, ג'ייסון שוורץ, סמנכ"ל הכספים ב-SimilarWeb, סיגל וידמן, מנכ"לית "סיגל וידמן- ייעוץ אסטרטגי-ארגוני", האוורד לבקוביץ, יו"ר ומנכ"ל חברת TCP Capital Corp, , אבי כהן, אלעד שמיר מנכ"ל "מרכז כנרת לחדשנות KIC", יואל זילברמן, מנכ"ל ומייסד השומר החדש ואון ריפמן, מייסד שותף וסמנכ"ל פיתוח. החברה פרסמה קול קורא לחקלאים ויזמים חקלאיים אשר מטרתו לאתר את ההשקעות הראשונות של החברה באתר: http://eretz-noshevet.co.il/ ▲

נגד הקמת משחטת ענק בג'וליס

תושבי הגליל הפגינו מול ביתה של השרה להגנת הסביבה בת"א וביקשו ממנה להתנגד לתוכנית להקמת משחטת ענק בג'וליס, שתהיה הגדולה בישראל, ליד היישוב טל-אל שבמועצה האזורית משגב ●

המפגינים הניפו שלטים בהם נכתב: "תמר זנדברג, לא רוצים פרות שחוטות ליד הבית!", "תמר, אל תיתני יד לזיהום הסביבתי בגליל" ו"יישובי הגליל הם לא החצר האחורית של ישראל". המשחטה, הכוללת לפי התוכנית בית מטבחיים בענף הבקר והצאן, משחטות בענף הפטם וההודו ותעשיות נלוות, צפויה לספק כ-60% מתצרוכת חומר הגלם לתעשיית הבשר בארץ ולהתפרס על פני כ-200 דונם. המשמעות היא שחיי התושבים ביישובי הגליל הסמוכים ישתנו ללא היכר, לרבות החמרת זיהום האוויר באזור ופגיעה מהותית באיכות הסביבה, קולות של חיות בשחיטה, תנועה בלתי פוסקת של משאיות המובילות פגרים, פקקים ועומסי תחבורה והפיכת יישובי הסביבה לחלק מאזור תעשיה שלא ראוי למגורים. לדברי נציגי המאבק, "לתוכנית הקיימת יש מתנגדים רבים, ותמוה מאוד כיצד השרה לאיכות הסביבה ומשרדה יושבים מהצד ולא משמיעים את קולם. המשחטה עצומת הממדים תפגע מהותית בסביבה, היא מסכנת את נחל יצהר (חמרה) בזיהום מים ושפכים ומהווה סכנה אמתית לזרימת המים ולשמירה על איכותם. אנו פונים לשרה זנדברג: זה הזמן להביע התנגדות להקמת המשחטה, בטרם יהיה מאוחר מדי וחיי התושבים בגליל יהפכו לגיהינום. יישובי הגליל הם לא החצר האחורית של ישראל, ולא ייתכן ששוב פוגעים בנו, תושבי הפריפריה". ▲

מהעיתונות עידן ארץ 27.07.2022

בדרך לציבור: צו העלאת מחירי החלב עבר לאישור מועצת החלב

צו המחירים שפרסמו שר האוצר אביגדור ליברמן ושר החקלאות עודד פורר (ישראל ביתנו) הוא היישום של ההסכם בחלב מסוף חודש יוני האחרון. בעוד ועדת המחירים המשותפת למשרד האוצר והחקלאות המליצה על עליית מחירים של 6.49%, הממשלה יחד עם המחלבות, מועצת החלב וארגוני החקלאים, חתמו על הסכם לפיו "הוסכם להמליץ לשרים, לצד נקיטת צעדים נוספים שעניינם הפחתת מחירים וקידום התחרות בענף החלב, לקדם התקנת צו לעדכון מחיריהם של מוצרי החלב שבפיקוח מחירים בשיעור של 4.9%". ▲

לפי ההסכמות אליהן הגיעו בחודש שעבר משרדי החקלאות והאוצר ונציגי ענף החלב, כל מוצרי החלב המפוקחים צפויים להתעדכן בקרוב, ומחירים יעלה: מחיר ליטר חלב 3% בקרטון, למשל, יעלה ל-6.23 שקלים ●

מוצרי חלב. צילום: גלובס

ד"ר קניגסוולד "הנזקים הכלכליים ממחלת הפה והטלפיים עצומים"

ד"ר גושן "נערכים לאכיפה הדוקה יותר על חובת החיסונים"

ראובן זלץ

רופאי ה'חקלאית' עדיין מתמודדים עם מה שהם קוראים: "שאריות מחלות החורף". השנה האחרונה היתה מהשנים היותר קשות ורפתות הבקר סבלו קשות ממגוון מחלות וספגו הפסדים, לעיתים כבדים, כתוצאה מכך. ויש גם מי שמצביע על השירותים הווטרינריים ואומר "לא פעלו מספיק מהר". הרופא הראשי של החקלאית, ד"ר קניגסוולד "אנחנו שואפים לחיסונים מיטביים של הפה והטלפיים". מנהל השירותים הווטרינריים אמר לנו "נערכים לקראת החורף".

סיכום עונת המחלות-פרויקט מיוחד

בתקווה לחורף שקט. ד"ר קינגסוולט

ד"ר קניגסוולד "ההקלות בסגרים שהושגו במהלך ההתפרצות האחרונה, הם משמעותיים הרבה יותר ממה שנעשה בהקשר למחלה הזו בעשור האחרון. החקלאית רואה באפשרות להיות שותפים בהתמודדות עם המגיפה, כפתח להאצלת סמכויות נוספים לרופאי השטח"

סיכום עונת המחלות - פרויקט מיוחד

בסוף יולי ועדיין רופאי החקלאית מרגישים היטב את שאריות מחלות החורף האחרון. ד"ר גבי קניגסוולד אומר ל'משק הבקר והחלב' "נכון לעכשיו, העיקרית והחשובה ביניהם היא מחלת הפה והטלפיים, שהחלה למעשה מסוף 2021 והתפרצה חזק בפברואר 2022. היא הופיעה לראשונה בתחומי הקו הירוק ובמקום מאתגר במיוחד בכפר יהושע ובנהלל, מושבים בהם רוב הבקר והצאן מיועד לבשר, זה אומר בעלי חיים עם תחלופה גבוהה". ד"ר קניגסוולד ממשיך "יש לציין כי הבקר ברובו, לצערי אינו מחוסן והבעיה המרכזית היא שהמחלה החלה בכפר יהושע ונהלל הנחשבים למתחמי הבקר לבשר מהגדולים בארץ".

אך המחלה תקפה גם רפתות חלב?

"זה נכון, גם ברפתות החלב המחלה תקפה, זה פגע בעשרות רפתות חלב. נקודה נוספת, שטחי הגדה המערבית לא

ד"ר גושן "אנו יודעים שברצועת עזה ובמצרים ישנם נגיפים מזנים ותת זנים שונים מזן ההתפרצות הנוכחי, לחלקם יש מענה טוב על ידי התרכיב המסחרי ולאחרים הכנו כמות קטנה של תרכיב חירום שיאפשר הכלה של מוקדים מוגבלים בעת התפרצות"

נייעל את הפיקוח והאכיפה. ד"ר תמיר גושן

מדווחים ולא מחוסנים, זה גבול חקלאי ארוך הנושק לישראל ולכן ראינו את התפרצות המחלה לאורך כל מדינת ישראל. באופן מפתיע, ברמת הגולן, מקום שהיה מוקד קלאסי לתחלואת פה וטלפיים המחלה לא התפרצה, כנראה בגלל ריחוק מהגדה המערבית והיעדר תחלואה בסוריה והידוק משטר החיסונים באזור".

תמונת מצב עדכנית, סוף יולי, תחילת אוגוסט?

"נכון לעכשיו סוף יולי, אנו עדיין עדים להופעת המחלה מדי כמה זמן בכמה רפתות חלב ברחבי הארץ. מחלת הפה והטלפיים, פרט למקרים בודדים, איננה מחלה קטלנית, בטח לא בבקר מחוסן. אך במקביל, הנזקים הכלכליים מהמחלה הם עצומים. בעיקר בגלל עצירת כל תנועה של בעלי החיים. היו תקופות בשנה האחרונה שהמדינה היתה בישראל מבאר טוביה עד כביש עכו צפת ואז אי אפשר להזיז בעלי חיים, אי אפשר לטפל בזבל. ההתמודדות עם המחלה היא רק באמצעות הגברת בטיחות ביולוגית וחיסון מיטבי בעדרים, כולל חזרה על חיסון עדר, חצי שנה מחיסון קודם ולא חיסון שנתי כמו בימי שגרה".

למה אין חובת חיסונים?

"יש חובת חיסון, כל עגלה צריכה להיות מחוסנת פעמיים וכל פרה פעם אחת. הקשיים נובעים מאי אכיפה וחוסר כוח אדם לביצוע. למשל, בכפר יהושע המשקים חיכו הרבה זמן לחיסון, דבר שלא צריך לקרות".

ואיפה היו רופאי החקלאית?

"מי שאחראי על חובת החיסונים הם השירותים הווטרינריים, אך חשוב לי לציין כי החקלאית גייסה את רופאי השדה שלה עם נכונות מלאה לעזרת השירותים הווטרינריים לחיסון חוזר של הפה והטלפיים, חיסנו למעלה מ-20 אלף פרות חלב. בנוסף פעלנו ופועלים להערכות מצב, צמצום נזקי הסגר, הקלות, פתרונות לתנועת בעלי חיים, המשך המסחר, הכל בשותפות ובשקיפות מול השירותים הווטרינריים.

ההקלות בסגרים שהושגו במהלך ההתפרצות האחרונה, הם משמעותיים הרבה יותר ממה שנעשה בהקשר למחלה הזו בעשור האחרון. החקלאית רואה באפשרות להיות שותפים בהתמודדות עם המגיפה, כפתח להאצלת סמכויות נוספים לרופאי השטח, בנושאי מתן חיסונים לרפתות חלב, דירים, עדרי בקר לבשר המקבלים בשירות החקלאית בכל רחבי הארץ".

"שוק התרופות בוער"

אך לא רק ההתמודדות עם מחלת הפה והטלפיים נמצא על סדר היום. יש מחלות נוספות, כמו גם העליה המתמדת במחירי התרופות.

מחלות נוספות, עדכון?

"לאחר אירוע של סתיו 2021 של קדחת שלושת הימים, פעלנו להסברה נרחבת וחשיבות החיסון באזורי חיסון גבוה וממש ברגע האחרון, כמעט ועמדנו בפני שוקת שבורה בשל אי יכולת לספק החיסון מאירופה. במהלך חיפושים אחר אלטרנטיבה מצאנו תרכיב דרום אפריקאי ופעלנו למנוע חסמים ביבוא. נכון לעכשיו, טרם זוהתה התפרצות חדשה, צריך לזכור כי מחלה זו יכולה להופיעה במהלך חודשי הסתיו".

על סדר היום כרגע?

"ההתפרצויות האחרונות מובילות אותנו להתמודדות לשיפור הבטיחות הביולוגית בעדרי החלב. פרסמנו הנחיות חדשות, רחבות ומקיפות לקניה ומכירה של בקר המהווה מקור סיכון לשבירת הבטיחות הביולוגית והפצת המחלה בארץ. בשבועות הקרובים יופצו נהלי הבטיחות הביולוגית עליהם יהיה מחויב לשמור כל רופא וזה ישפיע מן הסתם על פעילות של נותני שירות ברפת החלב, מזריעים, מטלפים וספקים אחרים".

הברוצלה עדיין כאן?

"אנחנו עדיין נתקלים בעדרי חלב הנדבקים בברוצלה, ואז מתחילים את פרוטוקול הטיפול לפי הוראות השירותים הווטרינריים, עיקר עבודתנו, סביב הניסיונות לכילוי מוקדם. המחלה הזאת אחת מסימניה היא הפלות ורופאי החקלאית מחויבים לבדוק כול פרה שהפילה במחצית השניה של ההיריון. החיסון הולך ותופס ברפתות ברחבי הארץ ולדעתי מעל לכ-80 אחוז מהעגלות בישראל כבר מחוסנות. הסיפור האחרון במושב אליעד, שהסתיימו בתחילת 2022 היו אבחונים מולקולריים של בידודי החיידק הראו שזן הברוצלה

נזקים כלכליים כבדים. מפטמה, כפר יהושוע

יאיר ישראלי "לא חיסנו כי היה זה לא היה שווה להם מבחינה כלכלית, השירותים הווטרינריים הם האחראים על כך. הטיפול במחלה לא היה מהיר מספיק, לא היתה הרגשת דחיפות ולא הבינו את נחיצות המהירות בטיפול..."

שפגע שם איננו הזן המאובחן בישראל. עדיין לא ברור איך החיידק חדר לארץ שלא נראה כאן מאז אמצע שנות ה-80".

לקראת החורף?

"אנחנו שואפים לחיסונים מיטביים של הפה והטלפיים, שיפור הממשק ביונקיות ובסככות ובתקווה לחורף שקט ופוריות טובה יותר בחודשי שבהם תרומת ההתעברות לחלב הקיץ היא מצוינת, כלומר, ינואר עד אפריל".

שוק התרופות סוער?

"בהחלט, שוק בוער וקשה, עקב קשיי מסחר ומימוש בקבלת הזמנות ואנחנו בחקלאית עושים מאמצים גדולים להתאים את פעילותה למצב שוק התרופות. יש התייקרויות בכל הענף וכך גם התרופות. אך יש משהו אחד שלא התייקר, זה השרות שלנו. צריך לזכור כי בהיעדר גוף המעורב בתחום התרופות המייצג אותם, שוק התרופות יזנק בקיצוניות. ואנחנו בהחקלאית, בהחלט מודעים למצב השוק והרפתנים המקבלים מאיתנו שירות רציף לאורך כל השנה".

יאיר ישראלי, כפר יהושע

"הפסדים של עשרות מיליוני שקלים בגין הפה והטלפיים" כפר יהושע, הוא מתחם הבקר הגדול בארץ למעלה מ-10 אלפים ראשי בקר לחלב ולבשר, לא כולל עדרי צאן, עיזים לחלב, כבשים לפיטום. יאיר ישראלי, בעל מכסה משותפת של כ-2.2 מיליון ליטר מכסה ומפטמת עגלים גדולה. ישראלי "הפה והטלפיים החלה בכפר ב-7 לפברואר 2022 ואצלי זה התגלה ב-11 לפברואר. לא חשבנו שזה פה וטלפיים וגילינו את המחלה סופית ב-15 לחודש, אז ראינו פרות מריירות והזמנו את ד"ר מיטל מנהלת הלשכה הווטרינרית בעפולה שאמרה ישר שזה פה וטלפיים. היא לקחה דגימה שהוכיחה סופית שזה פה וטלפיים. באותו זמן היו כבר עוד שני משקים שהם חולים, בתחילה זה התגלה רק בפרות.

למה הפרות לא חוסנו?

"המחסן הקבוע נפטר באוגוסט ואיך שהוא זה נפל בין הכיסאות וחוץ מזה היה חסר בלשכה שלנו, לפחות עוד מחסן אחד בלשכה הווטרינרית".

ואז החל כדור השלג?

"זה כדור שלג שהחל בכל הארץ לא רק בכפר יהושע. זה לא נגמר עוד, המחלה חוזרת והחיסונים לא מצליחים להדביר לגמרי. נכון לעכשיו, כפר יהושע נקיה מפה וטלפיים וכך גם כל העמק. מה שצריך לעשות, זה שכל עגל יבוא או שנולד בארץ חייב לקבל 2 חיסונים, לא מספיק אחד".

תוצאות גדולות מתחילות בפרטים הקטנים.

אנחנו במילובר מקפידים על כל פרט, במטרה לספק שירותים ומוצרים איכותיים ומתקדמים, שיסייעו ללקוחותינו להגיע לתוצאות עסקיות מעולות.

מילובר

Miloubar App | www.miloubar.co.il | 04-9853201

בכמה אתה מעריך את ההפסדים?

"זו שאלה קשה, אך להערכתי מדובר בעשרות מיליוני שקלים של הפסד כספי ואני מדבר רק על עמק יזרעאל".

למה לא חיסנו?

"לא חיסנו כי היה זה לא היה שווה להם מבחינה כלכלית, השירותים הווטרינריים הם האחראים על כך. הטיפול במחלה לא היה מהיר מספיק, לא היתה הרגשת דחיפות ולא הבינו את נחיצות המהירות בטיפול ולא קראו את השטח נכון. השירותים הווטרינריים חייבים לדעת איך לחיות עם המחלה מבלי סגרים".

ד"ר גושן "בוחנים מנגנוני ייצור של תרכיבים בצורה יעילה יותר"

לנוכח הרצון לקבל תמונת מצב מלאה ועדכנית (נכון לסוף יולי) פנינו לד"ר תמיר גושן, מנהל השירותים הווטרינריים במשרד החקלאות שענה על מספר שאלות כולל ההיערכות לקראת החורף

האם השירות בוחן את התנהלותו במהלך התפרצות מחלת הפה והטלפיים וזאת לאור עיכובים במתן החיסונים (כפר יהושע)?

"השירותים הווטרינריים במשרד החקלאות בוחנים את פעילותם והתנהלותם כל העת לאורך השנים בכלל, ולנוכח התפרצות הפה והטלפיים בפרט. בין היתר נבחנים מנגנוני ייצור תרכיבים מותאמים לזני התפרצות בעת חירום בצורה יעילה יותר, שת"פ עם התעשייה ומתן אפשרות למשקים המחזיקים מקנה ועומדים בתנאים מוגדרים לחסן באמצעות הרופא המטפל כנגד מחלת הפה והטלפיים. יזכר שגם תוך ההתפרצות ניתנה אפשרות למגדלים ולרופאים הפרטיים לחסן את המשקים בכדי להכיל את ההתפרצות במהירות האפשרית. חשוב לציין שגם במשקים שחוסנו כיאות, כולל רפתות חלב, התפרצה המחלה. מבדיקות של זן הנגיף במעבדת הייחוס העולמית נמצא כי ההתאמה לזני התרכיב הקיימים בשוק גבולית. השירותים הווטרינריים שוקדים על מציאת פתרונות לאיומים כאלו הן על ידי פיתוח תרכיבי חירום באופן עצמי, הן על ידי ניסיונות לשת"פ עם התעשייה והן על ידי הגדלת זמינות של תרכיבים אחרים שאינם רשומים כעת בישראל".

יש חובת חיסונים בישראל לפה והטלפיים, מדוע לא בוצעה אכיפה של חובה זו?

השירותים הווטרינריים מקדמים מהלך של טיוב נתוני מערכת הבקר הממשלתית, כחלק מטיוב רגולציה כללי, שיאפשרו מעקב פרטני אחר כל בעל חיים שחוסן. כיום, מערכת המידע כוללת מידע כמותי ולא פרטני, ולא ניתן לדעת האם בעלי החיים הספציפיים חוסנו וכמה פעמים. עם כניסתה הצפויה של מערכת המידע לצד טיוב הנתונים וקבלת תמונת מצב אמיתית של כמות המקנה בכל משק בכל נקודת זמן, תוכל להתבצע אכיפה של חובת החיסון כנגד מחלות שונות, ובכלל זה גם מחלת הפה והטלפיים, וכן אכיפה של נושאים נוספים שבמוקד העניין של השירותים הווטרינריים".

האם יש בעיית כוח אדם מקצועי בשרות, דבר הגורם לשיבושים במהלך העבודה התקין?

"בשירותים הווטרינריים בשדה אין בעיית כוח אדם מקצועי. עליית כמויות המקנה המיובאות יחד עם שינוי מיקוד העניין בשירותים הווטרינריים יחייבו שינוי בעבודת הרופאים והמפקחים בלשכות הווטרינריות בשנים הקרובות. השירותים הווטרינריים נערכים לכך, ועם בחירה של מנהל קבוע לשירותים הווטרינרים בשדה, יחל תהליך של הכשרה והדרכת העובדים להקניית יכולות נוספות בנוסף על המבוצע היום, בכדי לייעל את הפיקוח והאכיפה במשקים ובכלל".

הצפי לקראת החורף?

"כמו בכל שנה, בסתיו תבוצע הערכת מצב על איומי פה וטלפיים מסביב. בשנה שעברה נגיף ההתפרצות, לא דווח ממדינות שכנות לנו, עד אוקטובר 2021, עת דווח על האבחון בירדן. נגיף מתת שושלת זו התפרץ בישראל בתחילת העשור השני של המאה, ואז ההגנה שהוקנתה על ידי זן התרכיב הייתה מספקת, כך שההנחה, טרם הגעת הנגיף לארץ וקבלת תוצאות בדיקות ההתאמה מהמעבדה המרכזית, הייתה שהעדר הישראלי מוגן בפני זן זה. מסביב לישראל מספר ארצות שלא מדווחות באופן סדיר על התפרצויות פה וטלפיים, ולכן יש עמימות לגבי הזנים המצויים בהם. אנו יודעים שברצועת עזה ובמצרים ישנם נגיפים מזנים ותת זנים שונים מזן ההתפרצות הנוכחי, לחלקם יש מענה טוב על ידי התרכיב המסחרי ולאחרים הכנו כמות קטנה של תרכיב חירום שיאפשר הכלה של מוקדים מוגבלים בעת התפרצות. בנוסף, גם לזן ההתפרצות הנוכחי מייצרים כמות מוגבלת של תרכיב חירום שיינתן אם וכאשר יתפרץ מחדש בכדי להכיל את ההתפרצות. בהערכות מצב תקופתית שנעשות במשרד נסקרים כל הסיכונים הנוספים והמוכנות אליהם".

ומה באשר לפה והטלפיים?

"יש לציין שהפתרון למחלות בכלל ופה וטלפיים בפרט אינו רק בחיסון, וגם אם נקפיד על חיסון במועד, הרי שהחסינות מוגבלת בזמן בהתאם לזן הנגיף, התאמתו לחיסון ואלימותו, כמו גם הכמות שהוא נמצא בסביבה. על כן, חובה על המגדלים לגלות ערנות ולהקפיד על בטיחות ביולוגית הן מבחינת הכנה והתאמה של התשתיות והן מבחינת ההתנהלות היום יומית במשק – מניעת כניסת מבקרים, הקפדה על שימוש בציוד מחוטא או חד פעמי של נותני שירות, חיטוי נעלים וגלגלי רכב, מניעת כניסת סוחרים ומבקרים שיש להם בעלי חיים לתוך המשק, כניסת חיות בר וכו'".

תמונת מצב המחלות בטיפול?

"ברוצלוזיס ברפתות החלב – כיום יש ארבע רפתות הנמצאות בתהליך ביעור ברוצלוזיס בגליל (שתי רפתות משותפות ושתי רפתות משפחתיות בארבע ישובים שונים). בכל הרפתות נמצא חיידק מהמין ב. מליטנזיס, בעוד באופן מפתיע, בשתי הרפתות באליעד נמצא חיידק מהמין ב. אבורטוס, שלא אובחן בישראל מאז 1984. יש לציין שריצוף גנטי של החיידקים מאליעד הדגים חיידק ששונה ברצפו מהרצפים המוכרים בבנק העולמי, ומקורו לא ידוע. בכל מקרה מדובר בזן שדה ולא בזן החיסון.

קטרת העור לא נצפתה בישראל מאז קיץ 2019, הערכת מצב לגבי המשך חובת החיסון תעשה בסתיו, שלוש שנים אחרי האבחון האחרון.

עכברת – לפטוספירה פומונה מאובחנת בכל הארץ, במינים שונים של בעלי חיים, כולל כלבים וחזירי בר. החיסון זמין לכל בעלי הבקר ומומלץ לחסן גם את הכלבים המסתובבים ברפת.

שחפת הבקר – רפתות בעמק הירדן שנבדקו נמצאו שליליות, רפת שותפות מירב – כפר רופין נוקתה ונמצאת במעקב. מוקד של שחפת הבקר באיילים נקודים בחמת גדר, שהופצו לגני חיות ופינות חי, טופל וכנ"ל המקומות אליהם הופצו בעלי החיים. ▲

ADM®

היבואנית המובילה של חומרי גלם איכותיים להזנת מעלי גירה ובעלי כנף

יבוא ושיווק סל מגוון של: גרעיני מספוא מוצרי גרעינים
תירס חיטה שעורה גלוטן פיד DDG כוספאות למיניהן
ומבחר תוצרי לוואי של תעשיות שונות מהספקים הגדולים בעולם

ADM ישראל מייבאת על בסיס קבוע מוצרי לוואי וגרעינים של תאגיד הענק האמריקני

ADM - מהחברות המובילות בעולם בייצור ואספקה של חומרי גלם להזנת מעלי גירה

מנחם בגין 5, בית דגן, 5020000, ישראל | טל. 03-977-5070 | פקס. 03-977-5080
www.adm-israel.com | info@adm-israel.com

הסיכומים הכלכליים, מקצועיים לשנת 2021

בשה"מ אומרים "שיפורים בכל המדדים ברפת השיתופית"

סימן לדאגה "דריכה במקום או הליכה אחורה ברפתות המשפחתיות"

ראובן זלץ

רפתות ברחבי הארץ, סיימו או נמצאים בתהליך של סיכומים כלכליים ומקצועיים. 'משק הבקר והחלב' מביא את המסקנות משני מדריכי שה"מ, מחברי הדוחות, יואב שעני ודודי בירן, השנה השתתפו 97 רפתות שיתופיות בסיכומים הכלכליים, מקצועיים. דודי בירן "מה שרואים בעיקר ברפת השיתופית זו שהיתה שנה מאוד טובה. שיפורים בכל המדדים, הכלכליים והמקצועיים" •

"מה שרואים בעיקר ברפת השיתופית זו שהיתה שנה מאוד טובה. שיפורים בכל המדדים, הכלכליים והמקצועיים. יש לציין כי אנחנו מדברים על שנת 2021 טרום נזקי המלחמה באוקראינה"

דודי בירן, מדריך בשה"מ ורכז תחום כלכלת הענף ברפת החלב. בירן ערך סיכומים כלכליים, מקצועיים של התארגנות חקלאי העמק, גליל מערבי, עמק הירדן, עמק המעיינות ורמת הגולן. בחלק מהאזורים בשיתוף עם המדריכים איל פרנק ודניאל ביקל. בסה"כ ערך בירן 51 סיכומים ועבר ואישר את כל 67 הסיכומים בצפון הארץ. דודי "מה שרואים בעיקר ברפת השיתופית זו שהיתה שנה מאוד טובה. שיפורים בכל המדדים, הכלכליים והמקצועיים. יש לציין כי אנחנו מדברים על שנת 2021 טרום נזקי המלחמה באוקראינה. מה גם שמחיר המטרה פיצה על חלק ניכר מעליית מחירי המזונות. היתה גם עליה בתנובות החלב והמוצקים וההכנסות מחלב היו מאוד גבוהות".

ומה באשר לניצולת המזון?

"כן, למעשה היינו מצפים שניצולת המזון תיפגע ברגע שהמוצקים עולים לערכים מאוד גבוהים, אך למעשה היה

שיפור גם בתנובות חלב וזה אפשר לשמור על ניצולת מזון טובה. לכן, מצד אחד אתה מקבל הכנסה גבוהה על החלב בגלל המוצקים הגבוהים ומצד שני הוצאות המזון לא "מתנפחות" בגלל ניצולת מזון טובה".

עיקר התייחסותך לרפתות השיתופיות?

אכן, כל מה שאמרתי עד כה מתייחס למגזר השיתופי. לצערי במגזר המשפחתי המצב פחות טוב. ברוב המקרים אנחנו ראינו משהו בין דריכה במקום, להתדרדרות בתוצאות המקצועיות. אז בממוצע ברפת המשפחתית היתה ירידה בתוצאות המקצועיות. באשר לתוצאות הכלכליות, ניתן לומר כי זה מעורב. תנובות החלב לא עלו כמו במגזר השיתופי, אך המוצקים עלו מאוד ואז הוצאות המזון מאוד "התנפחו", בעיקר ברפתות הקונות את המזון ממרכז מזון חיצוני".

מה גרם להבדל הקיצוני?

"לעניות דעתי מדובר ב-3 מרכיבים עיקריים, הדבר הראשון זו התפיסה הטיפוחית בהרבה רפתות משפחתיות אשר מוכוונת למוצקים. התוצאה היא רפתות מאוד מרוכזות עם תנובות חלב נמוכות, ניצולת מזון לא טובה והיקף ייצור נמוך, כמו גם היכולת לייצר חלב חריג. סיבה שניה, הבנה לא נכונה של תנאי התשלום על חלב חריג, למעשה זה תשלום מופחת למרות שרפתנים רבים תופסים את זה כקנס. אנחנו רואים שהרפת המשפחתית בממוצע היא בתת ביצוע עם חריגת קיץ קטנה ותת ביצוע משמעותי חורף. למעשה זה מצב של חוסר ניצול של המשאבים. הדבר השלישי, חוסר הוודאות לטווח ארוך, המצב בו ישנם הסכמים לשנתיים- שלוש לא נותן ביטחון לרפת המשפחתית הרפת דחה השקעות ומחכה לראות מה יקרה במתווה הבא, אולי נקבל מענקים, או אולי יבטלו את המכסות אז למה לקנות מכסה. חוסר הוודאות פוגע בעיקר ברפת המשפחתית. הרפת השיתופית מסתכלת על המצב ואומרת, יש כעת שנתיים שלוש שקט, אפשר להשקיע ולהתכונן למתווה/ להסכם הבא. חשוב לומר כי רפת העומדת במקום, במידה מסוימת היא למעשה מתדרדרת".

אם כך, מה שה"מ מציעה לרפתנים?

"אנחנו יכולים להציע בעיקר את עצמנו עם כל הידע שברשותנו. קורסים, ימי עיון, והדרכה, הדרכה, הדרכה. אבל זה קשה מאוד, אנחנו מעט מדריכים עם הרבה רפתנים והרבה משימות. מעבר לכך, צריך להבין כי הרפת המשפחתית צורכת פחות הדרכה וזה מקשה על העברת המידע. לצערי הרב גם בעניין הסיכומים המקצועיים, כלכליים, אין היענות רבה ברפת המשפחתית".

מה צריך לקרות מבחינה מקצועית ברפת המשפחתית?

"הייתי רוצה לראות יותר התמקצעות, אנחנו מכירים רפתנים משפחתיים מצוינים מכל הבחינות. לצערי יש הבדל עצום בתנובות החלב והחמ"מ לפרה, בין הרפת המשפחתית לזו השיתופית. אין ניצול של מכסת חלב והיכולת לייצר חלב חריג. רפתנים שיודעים ליצור תנועת עדר טובה ליצור חלב קיץ, מה שמגביל אותם זה לא המכסה, אלא המתקנים וגודל העדר. ומבחינה כלכלית הרפת המשפחתית חייבת לבחון את נושא ההזנה והיעילות או חוסר היעילות בנושא זה".

עד כמה חוסר הוודאות פוגע?

"כן, לצערי החוסר וודאות והאופק הינו גורם לחוסר וודאות כלכלית ואצל הרפתות המשפחתיות זה אלמנט משמעותי

הרפתות המשפחתיות חייבות להוזיל עלויות וניצול המזון. דודי בירן

דודי בירן "..הרפת המשפחתית חייבת לבחון היטב את הוצאות המזון וכיצד להוזיל עלויות. בשנת 2021 על כל 10 גרם בניצולת המזון, הרפת שילמה אגורה וחצי לחולבת. ז"א שאם הרפת המשפחתית הממוצעת היתה גבוהה בכ-50 גרם בניצולת המזון, היא שילמה עוד 7 וחצי אגורות לליטר רק בשל ניצולת מזון ירודה...."

בכל הפרמטרים, כולל דור המשך. הרפת המשפחתית צריכה להחליט אם היא ממשיכה בכל תנאי ואז יש להתקדם, להשקיע, להשתדרג ואז חבל על הזמן וחייבים לקבל החלטות מהירות ולזוז קדימה".

עלות המזון, הפך לנושא קריטי בקרב הרפתות המשפחתיות?

"כן, בהחלט, נושא המזון שהפך לקריטי הרבה יותר בשנה האחרונה, למרות שתמיד המזון עמד בראש העלויות של

הרפת. הרפת המשפחתית חייבת לבחון היטב את הוצאות המזון וכיצד להוזיל עלויות. בשנת 2021 על כל 10 גרם בניצולת המזון, הרפת שילמה אגורה וחצי לחולבת. ז"א שאם הרפת המשפחתית הממוצעת היתה גבוהה בכ-50 גרם בניצולת המזון, היא שילמה עוד 7 וחצי אגורות לליטר רק בשל ניצולת מזון ירודה. בשנת 2022 הפערים רק ילכו ויגדלו. בנוסף לכך, הרפת השיתופית מקבלת החזר ממרכזי המזון, בסדר גודל של כ- 6 אגורות לליטר, בשל היותה בעלים של מרכז המזון. במרבית המקרים הרפת המשפחתית לא מקבלת החזר שכזה ולכן הפער בהוצאה על המזון בין שני המגזרים גבוה מאוד. ישנה גם אפשרות אחרת, בבאר טוביה, כפר ויתקין, אביגדור, מדרך עוז ועוד יש מרכז מזון שעדיין בבעלות הרפתנים ולטובת הרפתנים. במושבים אלה רואים שהרפתות נשארות ועם גב כלכלי חזק". ▲

יואב שעני

"הוצאות המזון עלו בצורה דרמטית"

מזונות גסים, הנתק בין היצרן לצרכן גרם לעליית מחירים. יואב שעני

יואב שעני, 10 שנים מדריך בשה"מ באזור נגב בנושא הזנה. ערך סיכומים כלכליים, מקצועיים, באזור עוטף עזה והתארגנות יח"מ, בסה"כ 21 רפתות מתוך 27 רפתות בהתארגנות •

שעני "זה אזור המתאפיין בניצול טוב של היתרונות היחסיים של הרפתות שרובן מייצרות את המזון לעצמן. כ-40 אחוז מהרפתות הן רפתות משותפות וזה אזור בעל תנובת חלב הגבוהה בארץ כולל מוצקים. ניתן לומר כי מבחינה מקצועית הם מובילים. בסה"כ זו היתה שנה טובה ונרשמה יתרה תפעולית לרפתות".

עשית סיכום כלכלי גם למשקי הערבה?

"כן, גם שם נרשם שיפור, לאחר שנים מורכבות, נעשו שם שינויים בשנתיים האחרונות, כמעט כל המשקים עברו לייצר את המזון לבד וזה תורם לרווחיות, למרות שעדיין זה לא ממש מורגש, אך לאורך זמן זה יתבטא בשיפור הרווחיות".

שנה הבאה?

"כרגע המצב לא נראה טוב, השאלה כמה לא טוב. עדיין לא ראינו סיכומים של החצי השנה הראשונה, אבל המצב לא יהיה כבשנה שעברה. הוצאות המזון עלו בצורה דרמטית וההכנסות לא עלו בהתאם".

נושא ההזנה, תובנות?

"ידוע כי ההזנה זו ההוצאה הגדולה ברפת והאזור הזה, קרי עוטף עזה, מייצר את המזון בעצמו, זה בהחלט יתרון עצום במובן הרווחיות לרפת. נושא קניית המזונות הגסים הוא בעייתי, מאחר ונותק הקשר בין היצרן לבין הצרכן. מאחר שבאמצע נכנסו הסוחרים, בגלל עלויות הכלים, הדרישה לרווח מכל ענף נפרד בקיבוצים. כיום מרבית הגד"שים מוכרים את המזונות לסוחרים ולא ליצרנים, דבר המייקר את הסחורה ומקשה על השליטה באיכות הסחורה.

זו בעיה פתירה?

"שאלה טובה, אנחנו מנסים לפתור אותה עם שיתוף פעולה בין הצדדים, אך הדרך עוד ארוכה". ▲

רכב חשמלי תפעולי מוגבה מפואר!

במבצע לחגים!
*36,000₪

היחיד בארץ עם מצבר ליתיום!

מפרט טכני ואבזור:

- מבחר דגמים: 2, 4, 6 נוסעים
- מצבר ליתיום עוצמתי 48VOLT/130AH
- מנוע AC, הספק 6.3KW
- מסך מולטימידה "9, רמקולים+דיבורית Bluetooth
- מושבים מפוארים בשני צבעים תואמים
- גלגלי בלון "14 כולל חישוקי אלומיניום עם פסי צבע תואמים
- חגורות בטיחות לכל המושבים
- כיסוי חורף מקורי נשלף
- חלון זכוכית בטיחותית + מגב
- צבעים לבחירה: אדום-כחול, לבן, שחור, כסף, צהוב, ירוק
- פגוש צינורות קדמי - מקורי
- מצלמה לנסיעה לאחור + חיישני חניה
- גלגל הגה בעיצוב ספורטיבי

תא מרווח ומפנק לנהג

מערכת מולטימדיה

תאורת LED

ProDesign

אחריות מלאה של היבואן למשך 12 חודשים.

* המחיר לדגם 4 מושבים ואינו כולל מע"מ. כל הדגמים מאושרים ע"י משרד התחבורה. התמונות להמחשה בלבד.

יבואן בלעדי בישראל: **יו.די.אס אינטרנשיונל בע"מ**
אולם תצוגה: האורגים 36, א.ת. חולון, טל' **03-5599811**

התקשרו עוד היום:
***5532**
www.electric-cars.co.il

מפגש מנכ"לי התאחדות

ראובן זלץ

ליאור שמחה, מנכ"ל יצרני החלב החליט לארח את מנכ"לי ההתאחדות לדורותיהם. לזימון נענו 7 מנכ"לים לשעבר שהעלו זיכרונות ושמעו סקירה ותמונת מצב עדכנית מליאור. בסוף המפגש אמר לנו ליאור "בכוונתי להפוך את האירוע, למפגש שנתי קבוע" •

אילן "..לא ברור לי בדיוק מה תפקידו של משרד החקלאות או את מי הוא מייצג. לצערי שר החקלאות אינו מייצג את החקלאים, נהפוך הוא. המשרד עוסק יותר ביוקר המחיה ולא עוסק במצב החקלאים. הוא פשוט לא משרת את האג'נדה של החקלאים.."

ואם כבר מנכ"לים לשעבר, הרי זו הזדמנות מצוינת לתפוס שניים מהם לשיחה קצרה על הענף, אז, היום והעתיד. דניאל פרי מקיבוץ רמת יוחנן ואילן הרן מקיבוץ מזרע. שניהם עדיין פעילים, עובדים ולשניהם יש דעה ברורה ובהירה על המצב כמו גם על העתיד. שניהם חוששים מעתיד הענף והחקלאות הישראלית ולשניהם ביקורת קשה על הממשלה ומשרד החקלאות ואף לא מתחמקים מהתייחסות למצב הפוליטי במדינה.

דניאל פרי "יש בעיניי סכנות גדולות לענף"

דניאל פרי, 80, דור שני ובן קיבוץ רמת יוחנן, נשוי לנגה, לזוג 5 ילדים. רמת יוחנן, מהקיבוצים המבוססים בארץ. דניאל היה מנכ"ל ההתאחדות משנת 1979 עד 1987 ועדיין מאוד פעיל. הוא עובד במפעל בת של 'פלרם' המייצר לוחות פלסטיק, המייצר אביזרים לבית. מפעל וותיק ומרוויח. אך דניאל לא שוכח מהיכן הוא בא, "כששואלים אותי מה המקצוע שלי אני עונה, רפתן. שם גדלתי, בעצם יצאתי מהזבל, כל מה שהצלחתי ועשיתי זה משם, מהזבל של הפרות". מחייך דניאל. נכון להיום דניאל מכהן בהנהלת הרפת המשותפת עם המושב השיתופי שבי ציון.

אתה בטח עוקב אחר הענף?

"בוודאי, איזו שאלה, עוקב גם עוקב ומה שאני רואה ושומע מדאיג אותי מאוד. יש סכנות גדולות בעיניי, התחום המיידי הוא היבוא, זוהי סכנה נוראית, כמו גם הממשלה הזו והשרים שפשוט לא מבינים את חשיבות החקלאות בישראל, זה נורא. דבר נוסף, כל הייצור של החלב הסינטטי וגם הבשר הסינטטי, זו סכנה המאיימת על עתיד הענף. דבר שלישי, כוח אדם, כמעט בלתי אפשרי למצוא כוח אדם איכותי שיסכים לעבוד ברפת. בוא נאמר כך, לסיכום שאלתך, יש מספיק בורות שניתן ליפול אליהם".

איך אתה רואה את העתיד?

"אני תמיד אומר שהדור שלי כבר יגמור את הקדנציה, אבל מה שאנחנו נשאיר לדורות הבאים, זה מה שמדאיג אותי מאוד. העתיד מדאיג אותי, המצב בענף כמו גם המצב בישראל. אנחנו משאירים איי חורבות לבנים שלנו. יש לנו כאן שלושה עמים, הדתיים, החילונים והערבים, אני לצערי לא אופטימי, אבל זה כבר פוליטיקה, לא ניכנס לזה עכשיו".

אז אתה די פסימי?

"תראה, אין לצערי הרבה סיבות לאופטימיות, העבודה זה לא ערך כמו פעם, אמנם הבנים שלי כולם עובדים, אבל אף אחד לא רוצה להתקרב לרפת, לחקלאות. תשמע, הורסים אותנו, את החקלאים, כואב לי לראות שהפכו אותנו לאויבי העם. מה גם שהיבוא משמיד חקלאות, זה לא הולך ביחד. אפשר לייבא אך באותה מידה צריך לתת את אותן הקלות לחקלאים בארץ. אם לא יהיה שינוי קיצוני אני צופה עתיד רע מאוד מאוד לחקלאות בישראל וזה מאוד עצוב".

לסיום?

"אני חייב להגיד מילה אחת על אז והיום. כיום זה מאוד אופנתי לדבר על המעברות וכמה היה לאנשים קשה שם, אנשים בוכים על המעברות ומייחסים את זה לאפליה נגד הוריהם. אני חייב להגיד לך שההורים שלנו שהגיעו בשנות העשרים של המאה הקודמת. בנו קיבוץ בבית אלפא, בתנאים קשים ביותר כולל מוות, מחלות, מחסור במזון, עוני ודלות החומר. כולם סבלו בדרך להקמת מדינת ישראל, אבל היום זוכרים רק את המעברות".

אילן הרן "הניסיון להדביק לחקלאים את יוקר המחיה זו שערורייה ועוול גדול""

אילן הרן, 78, מתגורר עם משפחתו בקיבוץ מזרע, הוא שימש כמנכ"ל ההתאחדות משנת 1981 ועד סוף 1984. כיום פנסיונר ונהנה מהנכדות, אילן "יש לנו 7 נכדות ונכד ולמזלנו כולם במזרע, עבדנו קשה בשביל זה" מחייך אילן. הוא החל את הקריירה כרפתן ברפת מזרע ולאחר מכן מונה למרכז הרפת, שימש כרכז הוועדה האזורית בעמק יזרעאל ולאחר עבודות נוספות הגיע להתאחדות.

זיכרון מהתקופה בהתאחדות?

"אני חושב שעומדת לזכותי הקמת מעבדת החלב, זה היה צעד חשוב למקצועיות הענף. יש לזכור כי כשאני נכנסתי להתאחדות זו היתה תקופה ממש קשה, אחרי המשברים הגדולים של המיתון הגדול של סוף שנות ה-70. ענף החלב מאוד הצטמצם באותה תקופה, גם במספר הרפתות, כשהגעתי להתאחדות היו כמה אלפי רפתות משפחתיות וכשעזבתי היו פחות כ-1400. גם בתנועה הקיבוצית נסגרו באותה תקופה כמה רפתות, כולן מאותה סיבה, של חוסר רווחיות וחוסר מקצועיות. כך שמי שמדבר על תקופות קשות, צריך לזכור מהיכן זה החל. בזמנו, היה מה שנקרא מועדון ה"מאתיים", שזה בעצם המועדון של מעלה 200 פרות ברפת".

בתקופתך, מבחינה פוליטית היה קל יותר?

"זה נכון, מבחינה פוליטית היה הרבה יותר פשוט לנהל את הענף וגם את החקלאות, כיום המצב הפוליטי משפיע קשה על מצב הענף והחקלאות בכלל. חשוב לזכור כי בזמננו כ-90

מפגש המנכ"לים: מימין לשמואל דניאל פרי, יעקב בכר, מאיר בראון, אביק רייכב, אביתר דותן, ליאור שמחה, אילן הרן. למטה – יוסי מלול

דניאל "תראה, אין לצערי הרבה סיבות לאופטימיות, העבודה זה לא ערך כמו פעם, אמנם הבנים שלי כולם עובדים, אבל אף אחד לא רוצה להתקרב לרפת, לחקלאות. תשמע, הורסים אותנו, את החקלאים, כואב לי לראות שהפכו אותנו לאויבי העם.."

אחוז מהחלב שווק לתנובה שהיתה בשליטה מלאה ובבעלות החקלאים. בתקופתי היו ניסיונות של יצוא עגלות הרות לחו"ל, זה עבד כמה שנים. אני כמזכיר התאחדות ביחד עם צבי מרקס ממושב אורות, פעלנו ליצוא עגלות ושיתוף פעולה חקלאי למצרים בעקבות הסכמי השלום. דבר נוסף, עדיין באותה תקופה, הקימו לא מעט רפתות חדשות ברחבי הארץ, כולל הקמת רפתות חדשות בערבה".

וכשאתה מביט בענף החלב כיום?

"תראה, אני כבר שנים רואה את הענף בבעיה גדולה. אני עוד הספקתי בתחילת שנות ה–2000 לקבל מינוי של יו"ר וועדת ממונה באגודת הנוקדים. זה חשף אותי שוב להתנהלות הענף ובעצם כבר אז ראיתי את המצב המתהווה ההולך ונעשה קשה משנה לשנה בשני מובנים. הראשון, כל המערכות התומכות הממשלתיות נעלמו מהעולם, בזמנו היו בשה"מ כמה עשרות מדריכים, כיום לצערי יש יחידים. לא ברור לי בדיוק מה תפקידו של משרד החקלאות או את מי הוא מייצג. לצערי שר החקלאות אינו מייצג את החקלאים, נהפוך הוא. המשרד עוסק יותר ביוקר המחיה ולא עוסק במצב החקלאים. הוא פשוט לא משרת את האג'נדה של החקלאים".

משרד החקלאות מאשים את החקלאים ביוקר המחיה?

"הניסיון לייחס לחקלאים את האשמה ליוקר המחיה זו שערורייה ועוול לחקלאים וכמובן שטות מוחלטת בהשוואה לכל מדינות העולם. כך שבשורה התחתונה, משרד החקלאות איננו עוסק בבעיות החקלאים, זה דבר טרגי ולדעתי תופעה שאיננה מוכרת בעולם. ולכן מה שקורה היום, ההתאחדות עוסקת בלית ברירה בצד הפוליטי ופחות בצד המקצועי. בסופו של דבר ההתאחדות היא קודם כל גוף מקצועי. זו לא ביקורת על מנכ"ל ההתאחדות, להיפך, מעריך מאוד את עבודתו של ליאור, המציאות הביאה את ההתאחדות לעסוק בפוליטיקה. יש להחזיר את שיווי המשקל ההיסטורי בין העיסוק הפוליטי, לבין הפן המקצועי. ההתאחדות כארגון חייב למצוא את הדרך לשמר את היכולות המקצועיות של הענף. גם היכולות המקצועיות וכמובן פיתוח דור ההמשך, כי אחרת לא תהיה רפת חלב. וכמובן לדאוג להגיע למצב שאם המדינה רוצה ללכת לכיוון שהיא הולכת, היא חייבת של סבסוד ישיר, עקיף, של הרפתות והחקלאים. יש איום אמיתי ומשמעותי על ענפי החקלאות ואפילו רפת החלב מאוימת".

עתיד הענף?

"אגיד את זה בזהירות רבה, ענפי החלב לא ייכחדו אבל הם ישנו צורה. באין מכסות חלב ומחיר מטרה, יש חלופות אחרות. חייבים להגיע למצב שהיצרנים שולטים במחיר. באירופה הקואופרטיבים הגדולים של ענף החלב הם פתרון מצוין כמו גם הקמת מחלבה לרפתנים". ▲

חדש!

yoplait SHAKE

סֶה פֶנוֹמֶנָאל!

שייק פירות בשילובים מפתיעים

McCann

פרידה מרגשת

ראובן זלץ

הרפתנים הם עם מחוספס השומר בדר"כ על איפוק רגשי ולכן ההתרגשות הגדולה שהיתה במהלך מסיבת הפרידה לשניים מהעוגנים בענף, איננה מובנת מאליה. לאחר עיכוב של כשנתיים מטעמי קורונה, הגיעו עשרות רפתנים ואורחים רבים להגיד תודה ולהיפרד ממיגל יופה (ראו ראיון פרידה נרחב) ומהרופא ד"ר יוסי גור. אלי מידן מיוזמי האירוע "נפרדנו בתודה גדולה משני אנשים מיוחדים שתרמו רבות לענף" •

ווטרינר מוערך וגיבור ישראל. ד"ר יוסי גור

ב-28.6 נערכה מסיבת סיום מרגשת במתנ"ס של כפר ויתקין. לאירוע הגיעו רפתני הכפר לדורותיהם כולל אורחים מאזור, רופאי החקלאית, רפתנים וותיקים, וותיקי הכפר. כולם התכנסו אחר כבוד להגיד תודה ושלום לשניים מעמודי התווך של ענף החלב באזור ובכלל. מיגל יופה, שהיה מנהל מרכז המזון בכפר ויתקין ובהמשך אף מנהל ניבה (אגודת רפתני כפר ויתקין), מיגל עבד בכפר למעלה מ-35 שנים. אורח הכבוד השני ד"ר יוסי גור, בן כפר ויתקין, מי שהיה רופא בחקלאית במשך 30 שנה. המסיבה נערכה באיחור של כשנתיים לאחר עזיבתם וזאת מטעמי הקורונה והסגרים. אלי מידן מיוזמי ומארגני הערב אמר "נפרדנו משני אישים יקרים מאוד לנו שליוו אותנו ואת הענף עשרות ובהצלחה רבה מאוד. היה אירוע מרגש ומכובד, שכלל מפגשים בין חברים, אוכל טוב והופעה של פרבר אחד מהפרברים, אורי הרפז, בן מרחביה". על תרומתו של מיגל לרפתות כפר ויתקין ובכלל אמר מידן במהלך אירוע הפרידה "את תרומתו של מיגל לרפת כאן, כולם יודעים, גם ברמה הארצית. מיגל מוערך מאוד, אנשים מחשיבים את דעתו וסומכים עליו". מיגל יופה נפרד מכפר ויתקין כבר לפני כשנתיים ובשנה האחרונה מנהל את מרכז המזון אמץ בר.

ד"ר יוסי גור

יוסי גור, הווטרינר ובן כפר ויתקין, פרש מהחקלאית לפני כשנתיים, חבריו אומרים כי הוא נהנה מהשקט ומהפנסיה וטוב לו בפינה השקטה שלו, רצינו לראיין אותו אך האיש

פרידה מרגשת בכפר ויתקין

הצנוע הזה, אמר לנו כי "אין לי מה לומר, אני כבר לא בעניינים". גור נחשב לרופא מקצועי ומוערך מאוד שהיה במשך למעלה מ-30 שנים, דמות קבועה ברפתות האזור. אלי מידן סיפר במהלך ערב הפרידה אנקדוטה מהכפר שזר לא יבין זאת "את יוסי הכרתי מילדות, אבל 3 שנים הבדל בגיל וזה המון. בשבילי הוא מה"גדולים". זה אומר שלא היו לנו הרבה

מידן על מיגל ויוסי "איך יודעים שאנשים השאירו חותם גדול במקום בו עבדו? בקלות. אם עד היום אומרים לי שוב ושוב: "בזמן מיגל עשינו, או יוסי גור היה אומר לי תמיד"... זה הסימן. וזה עדיין נמשך. תודה רבה לכם שני אנשים יקרים על התקופה הארוכה שנתתם לכולנו שירות מעולה וחברי. בהצלחה בהמשך, וכמו שכולם אומרים עכשיו: המון בריאות ושמחה. מכולנו".

מיגל ויוסי תרמו רבות לענף. אלי מידן

אירית פולינסקי (מנהלנית ניבה) עם מיגל

ארנון אושרי ואשתו, באו להיפרד.

שיחות עומק או סתם שיחות בילדות. הוא היה תמיד-האח הגדול של ירון. רציני, חרוץ, חזק, גיבור, ווטרינר. הוא היגיע לדרגת "דוקטור זקס", שהיא מקבילה לרמטכ"ל. בכלל, על הווטרינרים בכפר אפשר לומר את המושג: "הולך ופוחת הדור"! קודם-דר' זקס, ענק בגובה של 2 מטר ומעלה, שלילד זה נראה כמו 3 מטר לפחות, עם מגפיים בגודל של סירה. אחריו- דר' אינזלר- רגיל, ואז דר' יוסי גור. לא מהענקים בגודל, אבל עם כריזמה ענקית, מקצועיות וידע אין סופיים, וחריצות. נכון- לא איש שיחה להתרועע עם הלקוחות, אבל הרבה כבוד ויראה. היגיע כמעט כמעט לדרגת אוריון המזריע.." כך אלי מידן. אולי לא רבים יודעים כי יוסי גור, הוא בעל עיטור העוז, העיטור השני בחשיבותו בצה"ל. גור, היה במלחמת יום הכיפורים, מ"מ צעיר בגדוד 50 בצנחנים ופיקד מוצב בדרום רמת הגולן ועל לחימתו וגבורתו צה"ל העניק לו את עיטור העוז. את ד"ר יוסי גור החליפה בתפקיד, ד"ר דליה סלומון ואילו את מיגל יופה החליף הדר אורן ולאחריו אלי מידן. ▲

חדש ובמיוחד
לגיל השלישי!

שטראוס
דנונה

MULTI

פלא היוגורט

דל לקטוז | 13 גרם חלבון
ברזל | סידן | ויטמין D
אבץ | מגנזיום

כל מה שטוב ביוגורט, עם כל מה שטוב בשבילכם

BBR Saatchi & Saatchi

מיגל יופה

"מכירת תנובה היה ללא ספק האירוע המכונן שסימן את תחילת המשבר בענף"

ראובן זלץ

צריך להקשיב היטב למיגל יופה, מי שבמשך 34 שנים ניהל את כל פעילות הבקר לחלב בכפר ויתקין ומלווה את הענף כבר למעלה מ-47 שנים בכל הצמתים האפשריים. מיגל, לכל הדעות, בעל מקצוע מוערך ובעל ניסיון רב, מצייר תמונת מצב מורכבת שלא לומר קשה, על הענף, ההווה ועתידו, אך גם מציע פתרונות. לדבריו, הקמת קואופרטיביים כולל מחלבות בבעלות הרפתנים זה הדבר שיציל את הענף. אפשר להתווכח עם דבריו, אך בכל מקרה, חשוב לקרוא. המציאות על פי מיגל יופה. בלעדי! •

הפתרון, הקמת קואופרטיבים. מיגל יופה

הוא יליד אורגוואי, בן 66 שעלה לארץ בשנת 1975 כשהוא בן 20 בשנת. בתחילת דרכו מיגל עבד 11 שנים כרפתן בקיבוץ להבות חביבה, את אשתו, הכיר עוד בגרעין השומר הצעיר באורגאווי, הזוג התחתן בלהבות חביבה. בשנת 1986 עזבו את הקיבוץ ועברו לכפר ויתקין שם קיבל מיגל את תפקיד מנהל ענף הבקר במושב שכלל את כל פעילות הבקר במושב, כולל מרכז מזון, מכון תערובת, הובלת חלב, קשר עם מוסדות הענף, שיווק בקר, ניהול ספר עדר ועוד. מיגל מציין בחיוך "כולל סימון מספרי אוזן לוולדות". בתפקיד הזה היה כ-34 שנים. בשנתיים האחרונות מנהל מיגל את מרכז המזון אמץ בר, שותפות אמבר עם מושב אמץ. כיום מתגוררת המשפחה

מרכז מזון אמץ בר, הוקם בתחילת שנות ה–80 ובשנות ה–2000 התחבר לחברת אמבר. המרכז מספק מזון לרפתות, מפטמות ודירים באזור עמק חפר, השפלה. מאכילים כ–3500 פרות חולבות. מבחינה תפעולית המרכז מחובר למרכזי מזון אמבר הכוללים את אליעד ברמת הגולן, כפר יחזקאל בשער העמקים, דבירה ופטיש בנגב.

בנתניה, מיגל "עשינו את הדרך ההפוכה, קיבוץ, מושב, עיר". מיגל אומר את הדברים מבלי להתנצל ואינו חושש לומר את דעתו בבירור.

יופה "מעל ל–60 אחוז מהכנסות החלב הולכות לכיסוי הוצאות המזון"

למיגל יש הרבה מה לומר על מצב הענף, ההווה והעתיד, אך לפני שמתחילים לדבר על אקטואליה חקלאית, אי אפשר שלא להתייחס למסיבת הפרידה שערכו לכבודו ולכבוד ד"ר יוסי גור.

ספר איך היתה מסיבת הפרידה?

מיגל מחייך "היתה מסיבה מאוד מרגשת, משותפת ליוסי גור, ווטרינר מהחקלאית שפרש לאחר 30 שנות עבודה ולי. המסיבה נדחתה בגלל הקורונה, הפרישה שלנו כבר היתה בשנת 2020. וזה בהחלט המקום שאני רוצה להודות לניבה (אגודת רפתני כפר ויתקין) על האירוע המרגש ולאלי מידן מנכ"ל ניבה".

המעבר ל'אמץ בר' היה חלק?

"כן, היה די חלק, אני דאגתי שיהיה לי מחליף ברמה גבוהה, הדר אורן שביצע שם מהפיכה טכנולוגית רצינית, אך עזב לאחר שנה. כרגע מנהל את מרכז המזון בנהלל. ובמקומו נכנס לתפקיד אלי מידן, שבזמנו ניהל את כל מרכזי המזון של אמבר".

קשה מאוד לנהל מרכז מזון בתקופה המורכבת הזו?

"תראה, תמיד היה קשה, לנהל מרכז מזון בישראל זו עבודה קשה, מאוד קשה. מעל 60 אחוז מהכנסות החלב הולכות לכיסוי הוצאות המזון ולכן זו ההוצאה העיקרית של הרפתן ולכן האחריות היא כבדה מאוד. כמו כן, ביצועי הרפת, תלויים במידה רבה באיכות המזון. כך שאתה מקבל כאן אחריות עצומה על האיכות, הרווחים וההוצאות של הרפת הישראלית. יש מי שיאמר כי מנהל מרכז מזון הוא שק החבטות של הרפתן. פעם סיפרו על כנס של רופאים ווטרינריים עולמי, שאלו כל רופא מה הוא עושה כשהוא פוגש פרה חולה. הרופא הרוסי אמר שהוא בודק את הצואה, הרופא האמריקאי אמר שהוא בודק את השתן, הרופא הצרפתי לקח דגימות דם, הווטרינר הישראלי אמר שזה בגלל מרכז המזון", מסיים מיגל בחיוך.

מרכזי המזון עומדים בפני מציאות בלתי אפשרית. יופה. צילומים ר. זלץ

"אני חושב שכל הרפת המשפחתית חייבת לעשות דיון מעמיק על המשך הפעילות שלהם, מה שהיה זה לא מה שיהיה ואני בטוח שהם כבר עושים את החושבים שלהם וחיפוש אלטרנטיבות"

עד כמה בלתי אפשרי המצב כיום בשווקי העולם ובכלל?

"אספר לך משהו, כשהתחלתי את הקריירה שלי, הייתי נותן הרצאות בחו"ל על הרפת הישראלית והייתי מספר שהרפת מבוססת על 4 ממים. מכסה, מכסים, מחלבה, מחיר מטרה. לאורך השנים, זה הלך והתפורר, לצערי. אם אני צריך להצביע על אירוע מכונן שהשפיע לרעה על כל ענף הרפת, הרי שלדעתי, מכירת תנובה היתה טעות פטאלית שהשפעתה מורגשת עד עצם היום הזה. בעולם שהכלכלה הולכת לכיוון של אינטגרציות, מהשדה, דרך מרכז המזון, דרך הרפת, המחלבה עד למדף ברשתות המזון, וויתרנו על החוליה המרכזית בכל המהלך, שזו המחלבה. אני חושב שכצופה מהצד אבל מעורב בענף, זו היתה טעות איומה, הכסף שאנשים

קיבלו ממכירת המניות, לא היה שווה את ההתנתקות מכלי מרכזי כזה".

עד כדי כך?

"כן, זו ההשקפה שלי, בואו נאמר את האמת, היום האינטרס של תנובה זה לספק את בעלי המניות שזה בסדר גמור, אך יש הבדל בין האינטרסים של בעלי המניות לבין האינטרסים של הספקים, קרי הרפתנים. כיום בעלי העניין בתנובה רוצים לקנות בזול ולמכור ביוקר".

> ביצועי הרפת, תלויים במידה רבה באיכות המזון. כך שאתה מקבל כאן אחריות עצומה על האיכות, הרווחים וההוצאות של הרפת הישראלית. יש מי שיאמר כי מנהל מרכז מזון הוא שק החבטות של הרפתן

מיגל "בחצי השנה האחרונה נסגרו 6 רפתות בעמק חפר"

רוצה לחזור למרכז המזון, עד כמה מחירי המזון עלו ואיך מתמודדים?

"בחצי השנה האחרונה היה זינוק של מחירי המזון, בוא ואתן לך דוגמא של מחירי מנות. ביולי 2020 מנת חולבות עלתה 26.4 בדצמבר 2020 26.9 ביולי 2021 31 שקלים, בדצמבר 2021 30.5 ביוני 2022 מנה עולה 38.5 שקלים. הוצאות המזון של הרפת מתקרבות או יש שיאמרו, עוברות את ה-80 אחוז מהכנסות מחלב, זה מצב שלא היה מעולם בענף החלב בישראל. למזלנו, התוספת של 28.7 אגורות לליטר, תוספת האמורה להיכנס בתחילת יולי, אמורה לשפר את המצב אך לא פלא שרפתות נסגרות. בעמק חפר בשנה האחרונה נסגרו כ-6 רפתות ואני מעריך שהקצב יעלה".

אז איך אתה כמנהל מרכז מזון מתמודד עם המצב ומול הרפתנים?

"אגיד לך, אנחנו כל הזמן בודקים אופציות לחיסכון. למשל לפני שנתיים נסגר מרכז מזון בבארות יצחק, הודות לכך, המרכז שלנו הצליח לגדול ולהתייעל וכל הזמן בוחנים אופציות לשיתופי פעולה והתייעלות. הלקוחות נמצאים במצוקה לא קטנה, לטענתם הרווחיות שלהם נשחקת בצורה רצינית, רוב הרפתנים מבוגרים מעל גיל 60. קשה להיות אופטימי לגבי עתיד הענף במתכונתו הנוכחית".

אתה מצייר תמונת מצב פסימית למדי?

"בעיניי הפתרון עובר דרך יצירת אינטגרציות, הזדמן לנו להכיר כמה התארגנויות מאוד מוצלחות במדינות כמו ספרד, איטליה וצרפת. כל החוליות של שרשרת הייצור, מהאדמה עד השולחן (פארם טו טייבל) נמצאות תחת אותה בעלות בצורה של קואופרטיבים יצרנים. חברי הקואופרטיב מייצרים את המספוא, מייצרים את החלב, משווקים למחלבה שלהם, עד לרמה של בעלות ברשתות שיווק".

זה לא יקרה בישראל 2022?

"לא, אבל צריך להביט קדימה, אני לא רואה אופציה אחרת, אבל אולי יגידו לי עוד כמה שנים, שאני טעיתי. מי יודע, מאוד מקווה שיהיה המשך לענף המפואר הזה".

ומה עם חבריך בכפר ויתקין באר טוביה, לפי דבריך הם בבעיה?

"אני חושב שכל הרפת המשפחתית חייבת לעשות דיון מעמיק על המשך הפעילות שלהם, מה שהיה זה לא מה שיהיה ואני בטוח שהם כבר עושים את החושבים שלהם וחיפוש אחר אלטרנטיבות. אם דרך יצירת יחידות ייצור גדולות יותר או בעלות על מחלבות קיימות או שיוקמו".

איך מערכת היחסים בין מרכזי המזון לגדשניקים?

"אני חושב שהם מתנהגים בצורה חזירית, בטח השנה, כאשר ניצלו את המציאות הקיימת והקפיצו מחירים ללא כל פרופורציה".

זו אמירה קשה?

"אני במעמדי ובגילי יכול להגיד כל דבר, שיפטרו אותי" צוחק מיגל.

ובכל זאת, ענף הרפת בישראל שורד, מחיר מטרה, מכסה הסכם חדש?

"זה מזכיר לי בדיחה, פעם יהודי קפץ מקומה עשירית, שהוא עבר מול הקומה החמישית מישהו שאל אותו מה נשמע, אז הוא ענה, בינתיים הכל בסדר. אז זה המצב לצערי וצריך לומר זאת. אחד המלכים הצרפתיים אמר משפט יפה "משהו חייב להשתנות כדי שהכל יישאר אותו דבר".

לסיכום?

"מה ההבדל בין שלשול לצואה רכה, צואה רכה זה שהרפתן מייצר בעצמו את המזון, שלשול כאשר הוא קונה ממרכז מזון. זה המצב, מחייך מיגל, הרפתנים יבינו. וכן, זו קריאה נואשת שלי לשנות כיוון ולהבין שאי אפשר להמשיך באותה צורה. תראה את מחירי הסולר, למשל, הרי זה מטורף לחשוב שכך ניתן יהיה להמשיך הלאה ללא שום שינוי בנרטיב עצמו, שינוי מהיסוד". ▲

מפנק

בְּשִׁקּוּשִׁיקִי!

משקשקים
פותחים
נהנים

חדש
מיטבתה

יטבתה

ממ...טעם יטבתה

בד"ץ מהדרין

בגטון @ וולגוד פוטוגראפיה

חייכו, עבדנו עליכם

טור אישי ארנון אושרי

יושבים להם, שר האוצר והסריס שמונה לעמוד בראש משרד החקלאות (מזכיר קצת את 1984 של ג'ורג' אורוול, משרד השלום כשכל מהותו מלחמה) מדושני עונג ונאנחים אנחת רווחה ואושר. שוב הצלחנו לעבוד על הטמבלים האלה, אין מה לומר, אפשר למכור להם הבטחות והם באמת מאמינים •

זו קריאת השקמה. ארנון אשרי

ומה בסה"כ שינו בהסכם עם החקלאים? מילה, זה הכל, מילה. במקום לכתוב מחליטים, שינו לממליצים, זה אפילו מתחיל באותה האות ללא ספק, הגוף האנטי ציוני ששם לו למטרה לחסל את הייצור בארץ ובליבו את החקלאות (פורום קהלת) שוב זכה בנקודות בדרך לחיסול המוחלט, שהרי ידוע שאת המדיניות הכלכלית באוצר מוביל סדר היום שקובע הפורום (לכאורה) פורום פרטי שממומן מכספי תורמים זרים ברובם וכל מטרתו (וזה כמובן יוכחש ולא יאמר, אבל המעשים מדברים כאלף עדים) זה להביא לחיסול הייצור במדינת ישראל ובאמת, עושה רושם שכלל לא משנה מי הממשלה ומאיזה צד של המפה הפוליטית, אותם אנשים מאכלסים את אגף התקציבים, אותה הרוח נושבת שם ואותם המעשים נעשים.

פרנויה או מציאות?

אז יש ויגידו שזו פרנויה, אולי, אבל זה שאדם פרנואיד לא אומר בהכרח שלא באמת רודפים אותו ודיי להביט ב"רפורמות" שלא באמת באות לסייע ולשפר, אלא לכווץ ולחסל בכדי להבין שהעשן, באמת מעיד על אש בוערת, אש שמכלה לאט, אבל בטוח את החקלאות המקומית. ובתנועת מלקחיים, מצד אחד משרד האוצר והחקלאות שמבצעים את מדיניות חיסול החקלאות ומאידך הוותמ"ל שמפקיעה שטחים חקלאיים לטובת בניה עירונית וכל זה בעידן של אקלים משתנה, מחסור במזון ומלחמה שמוכיחה שעל אומה לדאוג לעצמה, בכל תנאי ובכל מצב. לא אצלנו כמובן, אנחנו, כך מומחי האוצר, אנחנו נשתית את בטחון המזון על יבוא וניתן לראות כמעט בשידור חי את עליית מחירי היבוא ואת העובדה שמדינות כהודו עוצרות יצוא, יצוא מאוקראינה כמעט לא קיים. והיכן אנחנו החקלאים? מה עוד לא הבנו? איזה רמז לא היה ברור עדיין? לא ברור מה עוד צריך לקרות בכדי שנבין שיש בידינו פוטנציאל כוח ואיננו מנצלים אותו. אם לפני מאה שנה, כשהיה בארץ כלום וחצי, הבינו החלוצים שרק התאגדות תאפשר לחקלאי לשרוד והקימו את תנובה, קואופרטיב שנתן דוגמה לארצות אחרות, אז כיצד זה ברח לנו מהפוקוס? נו טוב, לרבים יש עוד זיכרונות מרים מארגוני הקניות שהחמיצו את מטרתם וריסקו אגודות אבל אין סיבה מדוע לא לקחת רעיון שהוא נכון בבסיסו ולבנותו באופן נכון וממוקד. העתיד היחיד בארץ לחקלאים יהיה רק דרך יצירת קואופרטיבים שיחזירו לחקלאים את השליטה על התוצרת המיוצר במשקיהם וייקחו שליטה על שרשרת הערך מידיהם של טייקונים כרמי לוי וחבריו שידעו לנצל את "כשרונם" של החקלאים לבעוט האחד לשני בדלי. ▲

שילד
פרויקטים ביולוגיים בע"מ

השבחה תזונתית

לבריאות הבקר -
מניעה **משתלמת** מטיפול

מיקופיקס®
מנטרל רעלנים מספר 1 במספוא

סיטרונין® XO
בולם קריפטו וקוקסידיה

לוובון®
שמרים מפורקים לאיזון הפלורה בכרס

סל מוצרים מגוון

דייג'סטארום פפ ליקוויד®
לחיים חדשים ליונקים

מחקר ופיתוח

שילד פרוייקטים בילוגיים בע"מ
מפעלי העמק, ת.ד. 73, מגדל העמק מיקוד 2310000
טל.: 072.2635300 | פקס: 072.2635301 | www.shieldbiologics.com | office@shieldbiologics.com

NOR-FEED Botanicals • You know why
לכל המוצרים והפתרונות בקרו באתרינו: www.shieldbiologics.com
DSM BRIGHT SCIENCE. BRIGHTER LIVING.

רמה פלק, מנהלת המעבדה לבריאות עטין ואיכות החלב, מאל"ה

"לראשונה בישראל אפיינו זן דומיננטי של החיידק המדבק סטפ אוראוס"

ראובן זלץ

במחקר שפורסם לאחרונה, זיהו החוקרים זן של החיידק הגורם למחלות עטין קשות. ד"ר פלק "זו למעשה פריצת דרך בניסיון להבין את החיידק, שכיחותו, דרכי הדבקתו ועוד בישראל". המחקר נעשה במימון מועצת החלב •

ד"ר רמה פלק מנהלת את המעבדה הארצית לחקר העטין משנת 2016, רמה סיימה לימודי דוקטורט במיקרוביולוגיה קלינית בהדסה עין כרם. היא בת מושב מרחביה ועדיין מתגוררת בעמק היפה. רמה "עיקר ייעוד המעבדה הוא לתת שירות טוב ואיכותי למגדלים בנושא של אבחון מחלות, דלקות עטין ומחלות נוספות אותן ניתן לבדוק בחלב וכן לקחת חלק במחקר יישומי". מעבדת החלב קיימת מסוף שנות ה-90 במתכונתה הנוכחית. רמה "נכון להיום בוצעו כ-100 אלף בדיקות בחצי השנה האחרונה. יש עליה מאוד משמעותית במספר הבדיקות בין השאר בעקבות הכנסת בדיקות הריון בחלב, דבר שהפך לכלי חשוב לרפתנים והם בהחלט משתמשים בו. הרפתנים מקבלים את תוצאות בדיקות ההיריון בסוף יום קבלת הדגימות למעבדה, וכעבור יומיים-שלושה מיום קבלת הדגימות לאבחון בקטריולוגי ובדיקות רגישות לאנטיביוטיקה". במעבדה לבריאות העטין עובדות 7 נשים, 5 ימי עבודה בשבוע.

> זו בעצם פעם ראשונה שנעשה אפיון מדויק לזני החיידק הקיימים ברפת בישראל"

מחקר פורץ דרך

לאחרונה השתתפו רמה וד"ר עדין שווימר ממאל"ה במחקר שמומן על ידי מועצת החלב, בהובלתו של פרופ' עמוס אדלר, מנהל המעבדה למיקרוביולוגיה ומומחה למחלות זיהומיות מהמרכז הרפואי איכילוב. המחקר, ראשון מסוגו בארץ, התמקד בחיידק הנקרא סטפ. אוראוס. חיידק מדבק

צוות המעבדה, מימין לשמאל: רונית ילאו, רחל דיין, רמה פלק, לאה חלפין, גלינה אמרג'ייב ואסנת לרנר

www.srh.co.il מבוסס רחם

BlueVet® Patented
בלו־ט

לחיטוי ומניעת דלקות עטין

- חוסך בעלויות ובמקום אחסון
- פועל בצורה מתמשכת על כל סוגי המיקרואורגניזמים (כולל פטריות, חיידקים, נבגים ונגיפים)
- בעל סמן צבע כחול (לסימון המקום המטופל לבטיחות)
- מותג בשימוש בינלאומי
- ידידותי לסביבה ולחולב
- לא מגרה ולא מייבש את העור (pH 5.5)
- מתאים לחיטוי לפני ולאחר החליבה
- אינו מכיל יוד
- לא שאריתי

Concept

באישור השירותים הווטרינריים מס. 910

ISO 9001:2015 ISO 13485 :2016

קונצפט לרוקחות בע"מ טל. 09-7667890, הורציו: 054-4972362 www.concept-Rx.co.il

רמה "קשה מאוד לטפל בחיידק באנטיביוטיקה, כי הוא נכנס למערכת החיסון של הפרה ומאוד קשה לנטרל אותו. החיידק פוגע בתנובת החלב וברווחיות. ברגע שאנחנו מזהים את החיידק בפרה וברבע מעטין הפרה, יש לנקוט בכל האמצעים למניעה של הדבקה נוספת בחיידק בעיקר במהלך החליבה. ההפרשה שלו לחלב אינה קבועה, ולכן חשוב לנטר באופן רציף כדי שלא לפספס אותו"

לעטין, עובר מפרה לפרה במהלך החליבה וגורם לדלקות עטין קשות, היכולות להיות כרוניות. רמה "קשה מאוד לטפל בחיידק באנטיביוטיקה, כי הוא נכנס למערכת החיסון של הפרה ומאוד קשה לנטרל אותו. החיידק פוגע בתנובת החלב וברווחיות. ברגע שאנחנו מזהים את החיידק בפרה וברבע מעטין הפרה, יש לנקוט בכל האמצעים למניעה של הדבקה נוספת בחיידק בעיקר במהלך החליבה. ההפרשה שלו לחלב אינה קבועה, ולכן חשוב לנטר באופן רציף כדי שלא לפספס אותו". בשלב הראשון של המחקר בדקנו בידודים של החיידק מדגימות מיכל חלב והתוצאות היו מאוד מפתיעות. רמה "מה שגילינו והיה מעניין, כ-60 אחוז מהבידודים, היו מזן מסוים של החיידק. הגילוי מגיע מריצוף גנומי של החיידק. לפי הרצף של הגנים ניתן לסווג את החיידקים ל'זנים"/טיפוסים. זו בעצם פעם ראשונה שנעשה אפיון מדויק לזני החיידק הקיימים ברפת בישראל". לאחר שזיהו את זן החיידק במיכל החלב החוקרים רצו לבדוק איזה תוצאות יתקבלו בבדיקת הפרות שנדבקו בחיידק. רמה "למעשה המחקר שפרסמנו לאחרונה התמקד בתוצאות אפיון החיידקים מהפרות. גילינו שכ-70 אחוז מהבידודים היו של אותו זן שגילינו במיכלי החלב. כלומר יש לנו כאן זן דומיננטי שעדיין לא ברור אם הוא עובר מרפת לרפת וכיצד. זאת שלא כמו במדינות אחרות, בהן מוצאים ריבוי של "טיפוסים"/זנים. בשלב נוסף של המחקר שתוצאותיו יפורסמו בהמשך, נבדקה ההעברה של החיידק בין קבוצות החליבה ברפת אחת בה נמצאה נגיעות גבוהה בזן הדומיננטי".

מבחינת הרפתן, מה הם צריכים לדעת, לעשות?

"חשוב מאוד לדגום על בסיס קבוע מהמיכל, וכמובן לשלוח דגימות מפרות עם דלקות עטין וספירות תאים סומטיים גבוהות. דבר נוסף, מצויים חיידקי סטפ אוראוס להם עמידות למגוון רחב של טיפולים אנטיביוטיים, הם נקראים MRSA (בדומה לאלה המוכרים לנו מעולם הרפואה ההומנית), ומכאן החשיבות בביצוע בדיקות רגישות לאנטיביוטיקה. מעבר לתמונה המתקבלת לגבי הנגיעות ברפת הפרטנית, יש לעקוב אחר התמונה הכוללת ברפת הישראלית". ▲

המחקר קובע טחינת מזון גס -
מעלה תפוקה וניצול אפקטיבי של המנה!

בימים אלה שהיעילות והמקצועיות הן המפתח להצלחת הרפת, דאג שיהיו ברשותך כלים לטחינת מזון גס כי זו

הדרך היעילה והחסכונית

מחקר אוניברסיטאי בארה"ב קבע שקיצוץ / טחינת המזון הגס בבליל המוגש לפרות קובע את גובה תפוקת הבליל הנעכל בתחומים:

תוספת משקל הבשר - בין 20% ל-40% בהשוואה עם אותה כמות קש בבליל שאינו קצוץ / טחון.

תוספת בתפוקת החלב -

ראה נתונים באתר: ROTOGRIND. COM /advantages

נייד: 050-5379383

טלפון/פקס: 03-9227921

דוא"ל: aaviram11@bezeqint.net

רח' פיק"א 10, פתח תקווה, 4961112

א.אבירם
טכנולוגיות מיחזור

יונתן הירשפלד מנכ"ל אמב"ל
"ההסכם החדש, הישג גדול למגדלים"

ראובן זלץ

בסוף חודש יוני נחתם הסכם תמיכות חשוב בין ארגון מגדלי בקר לבשר (אמב"ל) לבין משרדי האוצר והחקלאות. ההסכם לדעת מנכ"ל אמב"ל, הינו פורץ דרך ויביא לשקט תעשייתי ואופק כלכלי למגדלים. הירשפלד "אנחנו מאוד מרוצים מההסכם המבטיח את הענף לפחות עוד 5 שנים קדימה". בלעדי •

חייבים להפוך את הבשר הישראלי למותג פרימיום. הירשפלד

בסוף חודש יוני נחתם הסכם תמיכות ישירות בין משרד האוצר, משרד החקלאות והמגדלים, באמצעות אמב"ל. בראיון ראשון מאז כניסתו לתפקיד מדבר יונתן הירשפלד על ההסכם "הישג גדול למגדלים" ועל מצב השוק, המונופול והעתיד.
יונתן הירשפלד, 40, נשוי לויקי, אב לבן ואמה, גר ברמת ישי, עו"ד במקצועו, סגן ומ"מ ראש המועצה ויו"ר וועדת חינוך. לפני כשנה החליף בתפקיד את המנכ"ל האגדי עומרי שרון. יונתן הוא המנכ"ל הראשון שלא מגיע מתוך הארגון מתוך חשיבה של מנכ"ל שיוביל מהפיכה ניהולית, שיווקית בארגון. ארגון מגדלי הבקר לבשר, כיום מייצג את מרבית מגדלי הבקר לבשר, הירשפלד "המטרה העיקרית שלנו, לגדל בקר המתאים לחיך הישראלי ולתנאי האקלים בישראל".

אז מה לך ולאמב"ל?

יונתן מחייך "אני מגיע מעולם הניהול, יודע לבנות מערכות ואסטרטגיה, האמת, לא ידעתי להבחין בין סוגי הפרות. עברתי חפיפה ארוכה ומאורגנת עם עומרי שרון, הוא נתן לי את כל האני מאמין שלו ויום לאחר מכן, הוא לקח אותי למגדל בקר וותיק החושב ב-180 מעלות שונה ממנו ועל כך אני מעריך אותו מאוד. הוא לא רצה שאמשיך את הדרך שלו, היה חשוב לו שאראה את כל ההיבטים של הענף". לאחר חודשיים בתפקיד הציג להנהלת אמב"ל תוכנית עבודה שנתית והם יצאו לדרך.
יונתן "התחלתי להסתובב בכמה שיותר העדרים בארץ, להכיר את האנשים, לשמוע מלמטה איפה האתגרים ומה קשה. הבנתי שהקושי שיש לפרט הוא לאורך כל הקשת. בירוקרטיה נוראית שאני כעורך דין, כשראיתי מה הם צריכים לעשות, הבנתי שיש

כאן בעיה קשה וגדולה. לדוגמא, אנחנו מדברים על תקופת הקורונה, אם אתה צריך את רמ"י, אתה קובע פגישה, אם יש בכלל מועד, מבזבז יום עבודה ואז אומרים לך שם, תביא אישור ממשרד החקלאות. המגדל מצא את עצמו, מול חומה אין סופית של בירוקרטיה. ואז החלטתי לעשות שולחן עגול, בשולחן אחד, הבאנו את כל הספקטרום של האנשים מאחורי הבירוקרטיה והמגדלים באו, היו נכנסים אחד אחד וקבלו פתרונות קצה". אתן לך דוגמא נוספת "אני מסתובב בעדרים ושואל אותם, בכמה אתה מוכר ומה הרווח, רבים מהם אמרו שהם לא יודעים ואז עשינו קורס בניהול כלכלה חקלאית, קורס של 4500 שקל, הם קבלו אותו ב-800 שקל עם כלכלן שיסביר להם איך מנהלים עדר כיחידת עסק".

מה עם הפן המקצועי?

גייסתי את גל פלג שעבדה בשה"מ ואנו משקיעים את מירב המאמץ לייצר את הבשר הטוב ביותר למאכל. התהליך מורכב שכן הציבור הישראלי לא אחיד בטעמו. אנחנו לומדים מרפת החלב המנוהל נהדר. רוצים להגיע לספר עדר משלנו בכדי שנוכל למצות את פוטנציאל הגדילה שלנו, כמו גם לקלוע לטעם הישראלי".

מצב השוק לא משהו, בלשון המעטה?

"היום צר לי לומר שהשוק על הפנים, השוק מפוצץ ביבוא, מחירי הגמילות הנמוכים ביותר מזה שנים והמגדלים נמצאים בגירעונות ובחוסר רווחיות. מחירי המזון התייקרו בעשרות אחוזים, התפעול התייקר, הדלק עלה וזה מוצא את המגדלים שלנו במקום מורכב".

אך מחירי הבשר לא יורדים, היכן הקאטצ'?

"יש כאן מונופול ששולט בשוק, זה מתבטא ביבוא, בבתי המטבחיים, בשליטה בשוק המקומי ובמפטמות ובשיווק. ומכיוון שזה שוק חופשי ואין מחיר מטרה, למשל, אז המחיר עולה. אנחנו עדים לעליית מחירים בכל העולם, אך עדיין המחירים בישראל המחירים גבוהים יותר, במיוחד בחלק הסופי".

ועכשיו ההסכם, מה המגדל ירוויח ממנו?

"ידענו ששר האוצר רוצה לעשות רפורמה בחקלאות ובין היתר בשוק הבשר. בחודש פברואר, נערכה מסיבת עיתונאים עם ראש הממשלה, שר האוצר, ושרת הכלכלה, גם ענף הבקר הוזכר שם במסגרת הרפורמות העתידיות. מייד כנסנו את מועצת אמב"ל שקבלה החלטה, כי מנכ"ל אמב"ל צריך לפעול לקידום הסכם בין המגדלים לממשלה שייטיב עם מגדלי הבקר בישראל. נכנסנו למו"מ ארוך ומייגע שבתחילתו רצו לקנות אותנו בנזיד עדשים. לשמחתי יש לי ניסיון בניהול משא ומתן מול הממסד והחלק הקשה זה לא להיות אימפולסיבי ואיך לנהל את זה בצורה הטובה ביותר. ערכתי עשרות פגישות עם חברי כנסת, שרים ופקידות בכירה, המטרה היתה לשמור על המגדלים, קרי, השומרים של השטחים הפתוחים, כי אם אנחנו לא נהיה שם, מישהו אחר יהיה שם. התועלת שלנו לחברה הישראלית היא ע"ס 320 מיליון שקל בשנה, זו עלות השמירה על השטחים הפתוחים, אם לא נהיה שם כמגדלים".

אתם מרוצים מההסכם?

"מאוד מרוצים, כי האופציה היתה גרועה הרבה יותר, ששר אוצר רוצה להעביר תקנה על מכס, הוא לא צריך אף אחד, יכול לעשות את לבד. שרי האוצר והחקלאות, רצו להוריד מכסים על הבשר המצונן, על הבשר החי כבר הורידו ב-2014.

ואז החל המו"מ בינינו ולבסוף הגענו לתוצאה הסופית שבו משרד האוצר והחקלאות מתחייבים לתמוך במגדלים הישראלים בסכום של 358 מיליון שקל עד 2029, שזה בין 1050 ל-1100 שקלים לראש בקר. אני חושב שזה ההסכם הכי אחראי והכי טוב שיכולנו להביא בהתחשב בפלונטר הפוליטי שאליו נקלענו. אני אומר זאת חד וחלק, הבטחנו את הענף ל-5 שנים נוספות. בנוסף לדברים הללו, אנחנו נקבל עובדים זרים, נושא שמעולם לא היה ולא עלה לשולחן. דבר נוסף, שיווק של בשר ישראלי מענף המרעה, הקצאה של כחמישה מיליון שקלים להשקעות בענף המרעה, 2 מיליון שקל להתייעלות. ההסכם הוא ל-7 שנים קדימה ובזה הוא מבטיח את עתיד הענף".

"ואז החל המו"מ בינינו ולבסוף הגענו לתוצאה הסופית שבו משרד האוצר והחקלאות מתחייבים לתמוך במגדלים הישראלים בסכום של 358 מיליון שקל עד 2029, שזה בין 1050 ל-1100 שקלים לראש בקר. אני חושב שזה ההסכם הכי אחראי והכי טוב שיכולנו להביא בהתחשב בפלונטר הפוליטי שאליו נקלענו. אני אומר זאת חד וחלק, הבטחנו את הענף ל-5 שנים נוספות..."

מטרות הארגון לעתיד?

"אחת המטרות המרכזיות של אמב"ל כארגון יציג של מגדלי בקר לבשר בישראל הינה קידום מקצועי של הבוקרים ובאמצעות כך שיפור התוצאות המקצועיות והכלכליות של עדרי הבקר. במסגרת הארגון פועלות שתי ועדות מקצועיות שתפקידן לעסוק במגוון נושאים, קידום מחקר ופיתוח בענף, הנגשת מידע מקצועי מהעולם, ארגון ימי עיון, סיורים וכנסים, בניית תחשיבים כלכליים וכיוצא בזה. כל אלו יחד צפויים לספק לבוקר מידע מקצועי וכלכלי שישמש ככלי לקבלת החלטות מושכלות יותר. בנוסף, הארגון פועל יחד עם משרד החקלאות למתן תמיכות כספיות עבור רכישת חומר גנטי מובחר מחו"ל ושילובו בעדרים המקומיים באמצעות הזרעות מלאכותיות והשתלות עוברים, תמיכה בביצוע בדיקות אבהות באמצעות דנ"א ותמיכות במספר רב של מתקנים ייעודיים לעדר הבקר במרעה, כגון: עגלות מערבלות להזנת העדר וגדר מיגון מפני טורפים.

הענף בעתיד?

"אנחנו צריכים לראות איך אנחנו מגיעים למוצר הסופי שיש לו חותמת גם של איכות וגם של זהות. הגיע הזמן שנדע לשווק את הבשר הישראלי שלנו כמותג מוביל פרימיום". ▲

רפת נוביץ
הרפת הטובה בארץ

ראובן זלץ

צריך להגיע לרפת נוביץ במושב מרחביה, להקשיב לעומר בכדי להבין את גודל ההצלחה. 86 פרות, 1.2 מיליון ליטר חלב, רפת עונתית פורצת דרך, מדדים הגבוהים מהממוצע הארצי, אחוזי התעברות יוצאי דופן ובעיקר חשיבה מחוץ לקופסא. בימים בהם מדברים על עתיד הענף בכלל ועל הרפת המשפחתית בפרט, טוב יעשו ראשי הענף אם יסמנו את הרפת הנדירה הזו כדוגמא ארצית. מסע מאלף לארץ עומר נוביץ בניסיון להבין את גודל ההצלחה, למה, מדוע והאם ניתן להעתיק לרפתות אחרות. בלעדי •

לחשוב מחוץ לקופסא. עומר נוביץ

ניתן לומר כי עומק נוביץ נולד להיות רפתן, זה ייעודו, הוא מודה בחיוך בעובדה זו וכך גם זה נראה ברפת שלו. עומר "מאז שאני זוכר את עצמי, אני ברפת, עם אבא ובשנת 85 השתחררתי מהצבא וכולם במשפחה ידעו שאני הבן הממשיך". אי אפשר באמת לתאר כיצד נראית רפת למופת, אך בהחלט אפשר לנסות, אפשר לכתוב, אך אי אפשר להעביר ריח, ניקיון, איכות, חדשנות. רפת נוביץ, הינה רפת בוטיק יוצאת דופן לכל דבר ועניין. הרפת מככבת קבוע בליגת החלב ואחד עומר נוביץ בן 60, הקם כל בוקר ושואל את עצמו, איך אני יכול לשפר, לשדרג ולפנק את הפרות שלי. לאחר ביקורי ברפת שוחחתי עם בעלי מקצוע, רפתנים וותיקים, כולם פה אחד החמיאו לעומר ולרפת שבעלותו. עומר מנהל את הרפת הטובה ביותר בארץ, נקודה. עכשיו אפשר להתחיל לדבר על למה, כמה ואיך, אך במבחן התוצאה ואם לרגע נרצה להפליג בדמיון, לו כל הרפתות המשפחתיות היו מנוהלות ומתנהלות כרפת נוביץ, העתיד היה נראה ורוד, הרבה יותר, בטח לרפתות המשפחתיות הנאבקות בתקופה זו על עתידם. משנת 2010 רפת נוביץ מככבת בחמישיה הפותחת בליגת החלב, אך עומר מודע שזה לא חזות הכל ואומר "זה נכון שליגת החלב בוחנת את הנושא המקצועי בלבד ולא הכלכלי שהוא זה שבאמת

צינון באבוסים, מוכיח את עצמו

החשוב, אך רפתות בראש הרשימה, בדר"כ תהינה גם רפתות רווחיות. למרות שיש רפתות בתחתית ליגת החלב ומזינות באוכל מאוד זול והרווח שלהם גדול, אך הן רפתות בודדות. אני מאמין גדול ברווחיות ובמקצועיות, שני אלמנטים ההולכים ביחד ומאחר שבקטע המקצועי אני לגמרי שם, אני מתמקד בעיקר בנושא הכלכלי ואיך ניתן למקסם אותו". עומר לא עוצר, אבל לרגע שלא תחשבו שאין לו זמן לעצמו, לרכיבת אופניים, לטיולים, לחברים. רפתן וותיק אמר לי כי עומר פיצח את הפורמט של עבודה וחיים טובים. הרפת של עומר היא בעצם מפעל הייטק קטן, מפעל בוטיק לייצור חלב מהאיכותי שניתן לייצר. עומר "הרפת מחוברת אלי 24, כולל מצלמות לכל הכיוונים. אתן לך דוגמא, בשנת 2013 היינו רפת מצטיינת וטסנו ליפן, מטעם מועצת החלב, לקדם את מה שהיה אמור להיות מפגש פסגה כלל עולמי ענפי בארץ, אך הוא בוטל עקב צוק איתן. את כל העבודה עשיתי מהטלפון והדפסתי לעובד כל יום דף פרות מיוחמות".

דור רביעי למשפחת רפתנים

עומר נוביץ, דור רביעי למשפחת רפתנים, הנדסאי מכונות חקלאיות במקצועו, דבר המלמד עליו משהו הרבה יותר עמוק, על הפדנטיות, ירידה לפרטים. עומר נשוי למרב, מורה בישראל, לזוג 3 ילדים. משפחת נוביץ, מתגוררת במושב משנת 1923 כשאז הוקמה הרפת על ידי הסבא רבא, חיים ודבורה נוביץ שקנו 4 פרות. בשנה הבאה יחגוג עומר 100 שנים לרפת המשפחתית. מאז שנולד עומר היה חלק מהרפת המשפחתית, צמוד לאביו, חיים ז"ל ובגיל 11 החל לחלוב. עומר "בשנת 85 השתחררתי וחזרתי למשק והייתי למעשה שכיר אצל אבי עד 2003 ואז התחלתי לנהל. ההתחלה היתה קשה, הוא לא שחרר כמו רבים מהדור ההוא". לאחר 20 שנות ניהול הרפת הקטנה ובהצלחה רבה, ניתן לומר כי עומר הוא בר סמכא בניהול רפת משפחתית קטנה. למעשה עומר משמש לא פעם כפרזנטור של ענף החלב ומועצת החלב. ההתאחדות וחברות מסחריות "עושות" בו שימוש כדוגמא מוצלחת של רפת בוטיק רווחית. גם מחו"ל מגיעים לרפת של עומר, בכדי ללמוד, לראות ולהבין.

הרפת הטובה בארץ נקודה. רפת נוביץ

רפת נוביץ

ברפת 86 פרות בממוצע, המייצרות 1.2 מיליון ליטר בשנה, מכון חליבה, אפי מילק, שדירת דג, 8 עמדות בכל צד. בשנת 2013 הרפת היתה בעלת מכסה של 750 אלף ליטר לשנה ובשנת 2014, הרפת היתה על כ-1.3 מיליון ליטר. המזון, מילו בר תל יוסף. 3 חליבות ביום, עומר חולב כל יום את הבוקר ומעסיק אב ובן מכפר סולם. עומר צוחק ואומר "לי עוד אין בן ממשיך אבל לעובד שלי כבר יש".

אז מה הסוד?

עומר מחייך "שואלים אותי הרבה, זה לא דבר אחד, אך לדעתי זה מתחיל בגנטיקה, מה שאנשים היום עושים, אני התחלתי לעשות בשנת 98, אז התחלתי עם נושא הגנטיקה, כי כבר אז הבנתי שכבר שהפרות יהיו יותר יעילות, כמות ואיכות החלב תעלה. התחלתי לעשות סלקציה של פרות פחות טובות שיתאפשר בזכות זה שהעדר בריר ולא נאלצתי להוציא פרות טובות. לדוגמא, אם תיקח את הפר הכי טוב בארץ בסביבות ה-1000 חמ"מ ותזריע אותו עם פרה שהערך הגנטי שלה 0 אז הוולד תצא 500. לעומת זאת אצלי, אם אקח את אותו הפר ואזריע אותו עם פרה שלי בסביבות ה-700 חמ"מ, הוולד יהיה בערך גנטי של 850 שזה המון. השנה, כל פרה שהיתה מתחת לממוצע שלי בעדר, שהוא כ-14 אלף ליטר לשנה, הוזרעה בפר בשר כדי שהעגלה לא תישאר בעדר, כי אני רוצה את הפרות שלי מעל הממוצע. מבחינתי, זה הדבר החשוב בעדר, זה, הבריאות כמובן ורווחת הפרה, בסוף הכל מתחיל ונגמר בזה".

טילוף עצמי, בעיתו

"התחלתי לעשות סלקציה של פרות פחות טובות שיתאפשר בזכות זה שהעדר בריר ולא נאלצתי להוציא פרות טובות. לדוגמא, אם תיקח את הפר הכי טוב בארץ בסביבות ה-1000 חמ"מ ותזריע אותו עם פרה שהערך הגנטי שלה 0 אז הוולד תצא 500. לעומת זאת אצלי, אם אקח את אותו הפר ואזריע אותו עם פרה שלי בסביבות ה-700 חמ"מ, הוולד יהיה בערך גנטי של 850 שזה המון..."

לפנק לפנק לפנק. את הפרות

ואיכות החלב?

"בשנת 2012 שיניתי מגמה גנטית, כדי שהעגלות שייוולדו יתנו פחות חלב, אך יותר מוצקים, חלבון ושומן. כיום המדדים של הרפת גבוהים מאוד מהממוצע הארצי. לדוגמא אם אני בחלבון היום, גנטית על 0.12 הארצי עומד על ממוצע של 0.4. ובשומן, אני עומד על ממוצא של 0.23, הארצי עומד על 0.09".

חליבות?

"אני חולב בשעות מוזרות, כי רוב מי שחולב 3 חליבות, חולב כמו הקיבוצים ואילו אני חולב ב-0730 בבוקר, 1500 צהריים ו-2330 בלילה. עד שנת 2007 חלבתי פעמיים ביום ואז שקניתי מכסה ורציתי להתייעל הבנתי שצריך לעבור ל-3 חליבות ועליתי ב-15 אחוז בתפוקה בתוספת קטנה מאוד של אוכל. שעות החליבה הן כפועל יוצא שחיי המשפחה לא תיפגע ומאז אלו שעות החליבה. אין לי מושג אם זה חלק מההצלחה, אך דבר אחד בטוח, המשפחה נהנית והפרות מקבלות צינון בשעות הלילה, כפועל יוצא של החליבה בלילה".

מכון חליבה?

"עברתי לשיטת בחליבת 0-4, יש כ-15 רפתות העובדות כך, מרבית הרפתות חולבות עדיין בשיטת פולסציה 2-2. אומרים ששיטת ה-0-4 טובה יותר לבריאות העטין, הפרות נינוחות יותר, המכון שקט יותר ואני מאוד מרוצה מזה".

למה רפת עונתית?

רפת נוביץ היא רפת עונתית על כל המשתמע מכך ואחוזי ההתעברות של הרפת מספרים הכל. הרבה מעל הממוצע הארצי.

רפת עונתית, מה הסיפור, אתה היחיד בארץ?

"יחיד בארץ בכזו קיצוניות, זה החל מנסיעות שלי לחו"ל, אני אוהב לטייל. וזה יצר מצב שהייתי צריך לקום בבית מלון בבוקר מוקדם להכין את ההזרעות של אותו יום. סיבה שניה, אחוזי ההתעברות בקיץ, הם מזעריים, כ-12 אחוז התעברות ממוצע לאוגוסט בכל הארץ. ואז החלטתי שאני מתחיל לאט

רוברט ברגר

חירוץ בטון

חיספוס שבילים ומשטחי בטון למניעת החלקה

berger.robert.fan@gmail.com

052-3265113

רוברט ברגר

גרף ייצור חלב בשרב

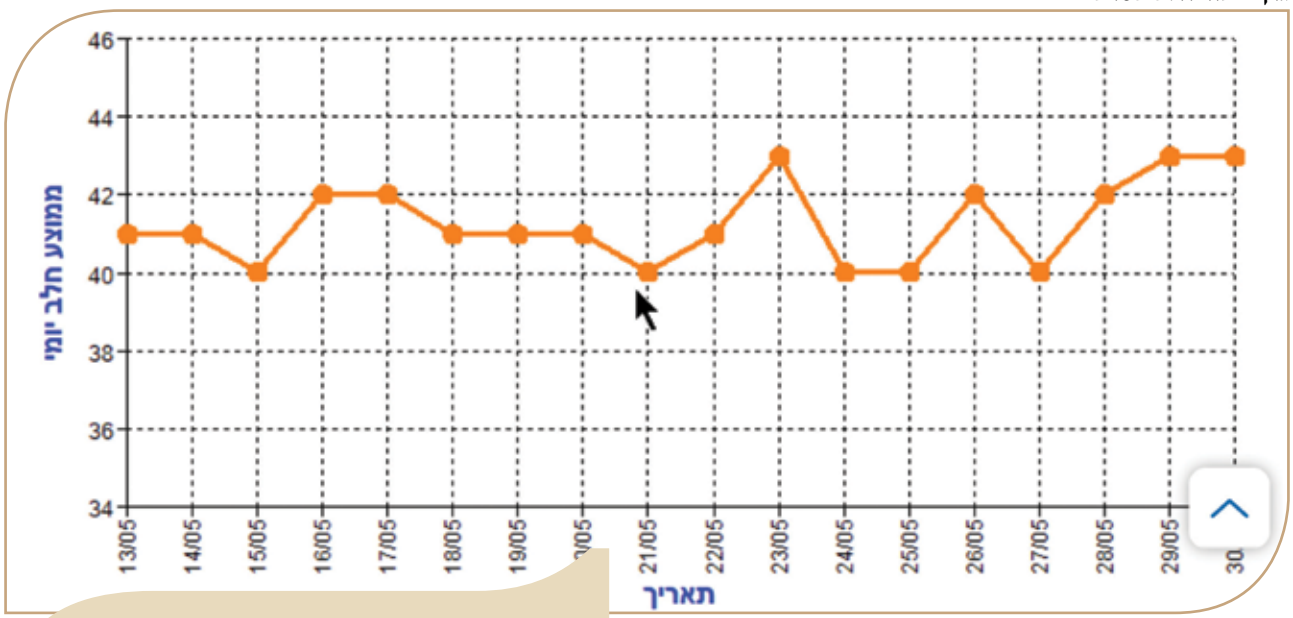

לאט להזיז את כל ההזרעות שלי לכיוון החורף. כיום הגעתי למצב שהוא מבחינתי האופטימלי, שאני מזריע רק מה-1.3 ועד ה-30 ביוני. זה אומר שכל ההמלטות שלי הן מדצמבר ועד מרץ. לפני כשנתיים הגעתי לאחוזי התעברות פנומנליים, מעל ל-91 אחוז התעברות, בפועל, 35 הזרעות על 32 עגלות כשהממוצע הארצי בעגלות כ-58 אחוז. במפקירות על 52 אחוז ובפרות הבוגרות, כשהממוצע הארצי הוא 33 אחוז, אני עמדתי לפני שנתיים על 64 אחוז, כיום כשעברתי פרים ממויינים ירדתי באחוזים עדיין המצב טוב. חשוב לציין כי יש לי יונקיה רק 4 חודשים בשנה, כל השאר היונקיה מקופלת ומאוורת".

אז למה לא כולם עושים את זה?

"כי לא כל מושבניק יכול להתמודד עם 35 המלטות בחודש, זה מורכב. תשמע, ברפת צריך להפעיל את הראש כל הזמן, אי אפשר לעצור לרגע. זה עסק דינמי ומי שלא חושב קדימה, הוא הולך אחורה".

ומה עם מזון?

"באופן עקרוני, קונה הכל ממרכז מזון, נכון לעכשיו, מילו בר תל יוסף. התוצאות מצוינות וכרגע טוב לי שם. יש לי מנה ייחודית הנקראת 'חפציבה' זו מנה המורכבת על ידי שמעון כרמי, הדגש הוא על איכות. אני לא בקש מנה זולה, אלא איכותית. אני מאמין שצריך לתת את המנה הכי טובה לפרה ואז גם רואים תוצאות".

צינון

"עד לפני 3 שנים הפרות קבלו צינון בחצר המתנה, 5 פעמים ביום, זה אומר לטרטר אותם ואותי. לפני 3 שנים הכנסתי מערכת צינון שלה בולטק באבוס ומאז למעשה הם מקבלות צינון 3 פעמים בחליבה ועוד 6 פעמים באבוס, בלי טרטורים מיותרים".

מתקן טיהור?

"יש לי מתקן של חברת טבת ולמעשה אני הייתי הפיילוט שלהם יחד עם קיבוץ עין החורש. הוא לא מושלם, אבל אני עובד איתו והוא מספק לי תשובות ופתרונות. בשנה הקרובה רוצה להמשיך את הפרויקט שהתחלתי איתו, להעביר את המים המטופלים לבריכת אגן ירוק ושם אני מקווה שהמים המטופלים יקבלו טיפול ביולוגי על ידי החדרת חמצן מהצמחים ופירוק שאר המזהמים. אם אצליח להגיע למים טובים אוכל להתנתק מאגרת הביוב ובכך לחסוך מעל ל-10 אלפים שקלים ודגימות מים בעלות שלי. מאוד מקווה שהניסיון יצליח. בגדול מרוצה מהמתקן בסה"כ".

> "פתאום משווים אותנו לאירופה, אך זו השוואה מפגרת. כי המדינה היא זו הקובעת את רוב התשומות והיא רוצה שנתמודד עם רומניה פולין. הרי זה בלתי אפשרי, הכל הרבה יותר זול שם, המזון, המים, החשמל, המיסים כוח העבודה. ואז בא הגאון ממשרד האוצר והחקלאות ורוצים שאייצר חלב במחיר של אירופה..."

טילוף עצמי?

"כן בהחלט, אני מטלף כבר כ-7 שנים באופן עצמאי את כל העדר. התחלתי עם מתקן ידני ולפני 3 שנים והחלטתי לפנק את עצמי עם מתקן חשמלי מעולה בעלות של 80 אלף שקל".

מה תרוויח מכל הסיפור?

"חוץ מעלות המטרף שאני מרוויח כאן, הרווח הגדול זה שאין פרות צולעות. דבר נוסף אני עושה טילוף מיטבי הנקרא

חולב בנעוריו. עומר

טילוף בעיתו. בדר"כ שיש מטרף הוא בא פעם בשנה לפעמיים פעמיים בשנה. אצלי אני מטרף לפי הצורך. מייבש פרה, מטלף ומעביר אותה ליבשות ואז אני יודע שכשהיא תגיע להמלטה, ברגליים לא יהיו לה בעיות. פעם הייתי סופר ימים ולפי זה מטלף, היום, בנועה יש קטגוריה ואתה כותב כמה ימי התרעה מראש ואז זה מופיע לי ביומן".

ובסוף הגענו לרווחיות הרפת שזה בעצם הדבר החשוב?

"אני לא אפרסם נתונים אך מניתוחים כלכליים של האזור שלנו, גם שם אני בין הרפתות המובילות מבחינת אגורות לליטר".

רפתות משפחתיות נסגרות, העתיד לא ממש מזהיר?

"תשמע, לדעתי רוב הרפתות המשפחתיות נסגרות כי אין דור המשך כשהטריגר זה הרווחיות, ללא ספק. כיום כמעט בלתי אפשרי לשכנע את הילדים לחזור. בסוף כל רפת והאמת שלה ויכול להיות שדברים שעובדים אצלי לא יתאימו ברפת אחרת, כל אחד והבחירה שלו".

זה נכון, אבל מה עם הגנטיקה, מזון רווחת בעלי החיים, יש כאן עניינים מקצועיים נטו?

"אתה צודק, השוק מפוצץ במדריכים, השאלה אם אנשים רוצים, השוק מלא במדריכים טובים ומקצועיים, אבל אנשים לא רוצים ללמוד. אני היום לא יודע הכל, ממש לא, אך כל הזמן לומד. רפת זה עסק מתפתח, כל רפתן חייב לפחות עוד עין מקצועית אם לא יותר. בסוף אני חושב שהרפתן הישראלי מאוד יעיל ומקצועי אך המדינה לצערי עוסקת ביבוא, אולי שייבאו שרים, זה יהיה יותר זול. הרי כמה כבר ניתן עוד להתייעל, זה מתחיל להזכיר את הסיפור עם הסוס והחקלאי שרצה להייעל והפסיק לאט לאט לתת לו אוכל, בסוף הסוס מת".

איך אתה רואה את עתיד הענף?

עומר נושם עמוק "אני חושב שרק מי שיהיה מקצוען ויידע למקסם רווחיות וללמוד, יוכל להישאר בענף. פתאום משווים אותנו לאירופה, אך זו השוואה מפגרת. כי המדינה היא זו הקובעת את רוב התשומות והיא רוצה שנתמודד עם רומניה פולין. הרי זה בלתי אפשרי, הכל הרבה יותר זול שם, המזון, המים, החשמל, המיסים כוח העבודה. ואז בא הגאון ממשרד האוצר והחקלאות ורוצים שאייצר חלב במחיר של אירופה. הרי מה שקורה היום זה מטורף איך בכלל אפשר להשוות אותי לשם. ברגע חייבת לתמוך בחקלאים, זה העתיד, ללא חקלאות לא יהיה כאן כלום. מה יעשו בערבה ללא חקלאות, ממה הם יתפרנסו, בכלל, בכל הפריפריה, מה יעשו שם ללא חקלאות. ואני כבר לא מדבר על בטחון תזונתי". ▲

PUSHER

בשני דגמים

מנוע דיזל חסכוני:

דגם מנוע בוכנה אחת 13 כ"ס

- ☑ חסכון של אלפי שקלים בשנה בתפעול
- ☑ מקרב, הופך ומפנה את המזון לשני כיוונים
- ☑ גורף זבל במדרכים ובחצרות המתנה
- ☑ ריתום קדמי מהיר להחלפת כלים
- ☑ מכונה הידרוסטטית פשוטה להפעלה
- ☑ יכולת תימרון ועבירות גבוהה
- ☑ אפשרות לגגון ושימשה קדמית

ט.ל.ח

www.aerea.co.il • aerea@aerea.co.il

אראה aerea

עושה את ההבדל...

מנוע חשמלי שקט:

- ☑ חסכון של אלפי שקלים בשנה בתפעול
- ☑ מקרב, הופך ומפנה את המזון לשני כיוונים
- ☑ גורף זבל במדרכים ובחצרות המתנה
- ☑ ריתום קדמי מהיר להחלפת כלים
- ☑ מכונה הידרוסטטית פשוטה להפעלה
- ☑ יכולת תימרון ועבירות גבוהה
- ☑ אפשרות לגגון ושימשה קדמית
- ☑ תאורת לילה

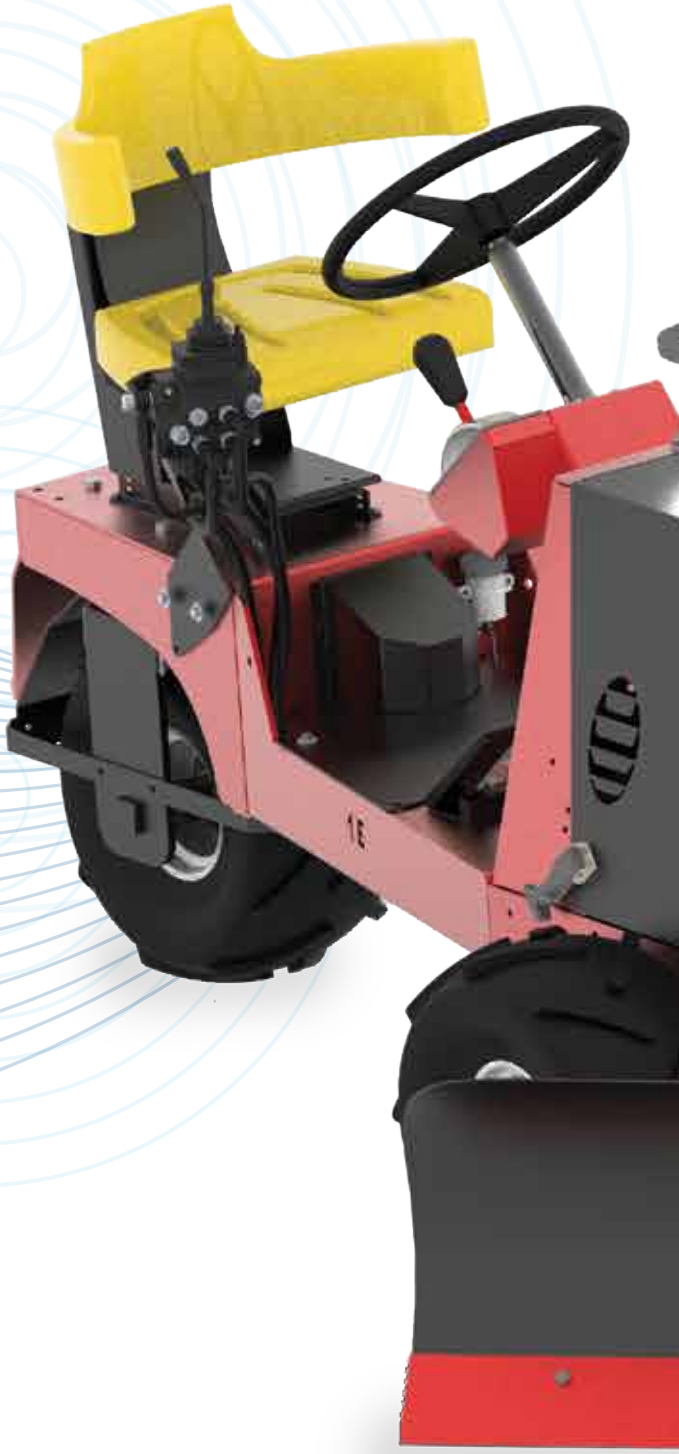

תוצרת ישראל

זה שלנו!
מיוצר בשרונה

מכירות: 050-7545992
שרות מאוררים: 054-5200101

אראה בע"מ | ת.ד. 199, שרונה 1523200
טל. 04-6708501 | פקס. 053-7970641

יוצאים לדרך חדשה
רפת אשדוד יעקב מאוחד בשותפות שדה נחום

ראובן זלץ

עמק הירדן, מהאזורים החמים בארץ ובעולם, משמש אכסניה לכמה רפתות קיבוציות.
לאחרונה עברה רפת אשדוד יעקב מאוחד, מהפיכה אמיתית, התחדשה במכון חליבה ואיחדה כוחות עם רפת שדה נחום. ביקור בעמק היפה אך הרותח מחום •

הרפת הינה רפת וותיקה ולאחר דיונים ארוכים במשק, הוחלט שענף הרפת יישאר ענף משמעותי ומוביל גם בעתיד ובעקבותיה הוחלט על השקעה מאסיבית של כ-4 מיליון ש"ח במכון החדש והגדלת מספר עמדות החליבה

לעבור מחליבה של 6 וחצי שעות במכון ישן נושן שהוקם אי שם בשנות השישים, לחליבה של 3 וחצי שעות, במכון חדיש, המילה האחרונה של אפימילק, זה עולם אחר ולא פלא שגיא פרישקולניק מנהל הרפת, מחייך כל הדרך למכון החדש. המכון נפתח בטקס חגיגי ב-8 למרץ וכעת מקווים ברפת אשדוד יעקב מאוחד כי תוך מספר שבועות ולאחר קבלת האישור ממועצת החלב, תתאחד הרפת עם קיבוץ שדה נחום שיצטרף עם מכסה של כ-4 מיליון ליטר ובסה"כ מכסה של כ-8 ליטר חלב. בשני הקיבוצים מברכים על השותפות ומצפים לתוצאות כלכליות טובות לקראת השנים הבאות.

רפת וותיקה שעברה מהפך והתחדשות

עמק הירדן, מהמקומות היפים, אך גם החמים בארץ. בכל קיבוץ בעמק, למעט אחד, יש רפת הנחשבת לעוגן חשוב בכלכלת הקיבוצים. הרפת של אשדוד יעקב מאוחד היא בעלת מכסת של 4.3 מיליון ליטר, כ-420 חולבות, מזון ממרכז מזון צמח יונתן, בהפעלה מקומית הנעשית ברפת. כל הסככות ברפת הן כוללות ולא מרחביות. באשר לצינון, גיא מחייך ואומר בסיפוק "סוף סוף השנה נוכל לתת לפרות צינון יעיל ומיטבי, בטח הרבה יותר איכותי מבעבר. בגלל החליבה הארוכה במכון הישן לא היה מספיק זמן לצנן את הפרות, דבר שללא ספק פגע בתנובה. כיום יש לנו חצר המתנה היכולה לאכלס 2 קבוצות בבת אחת. אין לי ספק כי בחצר הצינון החדשה והטובה נראה את התוצאות כבר בקיץ הקרוב". הרפת הינה רפת וותיקה ולאחר דיונים ארוכים במשק, עם דעות לכאן ולכאן, הוחלט לבסוף שענף הרפת יישאר ענף משמעותי ומוביל גם בעתיד ובעקבות החלטה

השנה מקווה לתוצאות הרבה יותר טובות. גיא

אסטרטגית זו, הוחלט גם על השקעה מאסיבית של כ-4 מיליון במכון החדש ובשלב השני, הגדלת מספר עמדות, 5 בכל צד, כולל בניית סככות חדשות. הפרות נחלבות 3 חליבות ביום, 13 אנשי צוות, כשמרבית הצוות מורכב מחברי קיבוץ ו-4 עובדים זרים. גיא, מנהל הרפת, 35, נשוי + 1 בן קיבוץ אשדוד יעקב, "מאז שאני בתיכון, עובד ברפת, עבדתי שנתיים ברפת דפנה וחזרתי לכאן, לימודים ברופין, הייתי במחזור גיא "היו לבטים עם האישה והמשפחה אבל החלטתי לקפוץ למים וכשבאה הזדמנות צריך לקחת אותה". את גיא מלווה בייעוץ בני בוגנים, מנהל רפת המפלים.

זה לא מובן מאליו שהקיבוץ החליט להשקיע ברפת למרות המצב הלא ברור של הענף?

"נכון, הקיבוץ שלנו מתבסס בעיקר על חקלאות, אין לנו

בס"ד

מלאי ענק של מאוורר הרקולס

במחירים לא מהרות

אל איורור וצינון

מכירה, שירות והתקנה של כל פתרונות האיורור, צינון ועירפול

לחקלאות ותעשייה, מוסדות, גני אירועים וכו', תיקון ושיקום מערכות ניפנף, חצרות צינון

התקנת תאורת פנסי לד, שידרוג מאוורר, צירים, מייסבים, מנועים

גירים, כל סוגי הרצועות, גלגלי שינוע,

מתזים וכל סוגי המערפלים, כל סוגי הכנפיים

שירות אמין ומקצועי!

ליאור: 053-2296563 איתי: 050-6376222

E-mail: lior120986@gmail.com

מכון חדיש באשדוד יעקב מאוחד

מכון החליבה באשדות יעקב שודרג במערכת של חברת אפימילק

המכון בעל 32 עמדות חליבה פעילות עם הכנה ל–42 עמדות. המכון בתצורת פרלל, הפרות נחלבות מאחור, נעמדות בניצב למרכז בור החליבה. בכל עמדה מותקן מד חלב ותצוגת MPC וכמו כן אפילאב בכל עמדה המאפשרת מעקב ברגע אמת אחר הנתונים של איכות החלב (שומן, חלבון) לכל פרה שנחלבת.
בנוסף, יש מערכת תגים אלחוטית שמנטרת את פעילות הפרות 24/7 וכמובן את תוכנת ניהול העדר– אפיפארם.
המכון הוא שדרוג משמעותי לרפת שעד לפני מספר חודשים חלבה במכון משנות ה50, עת הפילוג בין אשדות יעקב איחוד למאוחד. מכון של 9 עמדות חליבה בכל צד עם יציאה בתור של הפרות. החליבות התקצרו משמעותית וכך גם איכותן. חברת אפימילק מודה לרפת אשדות על הבחירה בה ועל שיתוף הפעולה עם מגוון ניסויים שנערכים ברפת לאפליקציות עתידיות.

עיקר הבעיה כאן זה החום בקיץ?

"כן, ללא ספק, החום והלחות אויבים גדולים שלנו ואני מקווה שכעת עם חצר ההמתנה החדשה נוכל לשפר את התוצאות בקיץ".

למה בחרתם אפימילק?

"תשמע, אפיקים זה כאן לידינו, שכנים, אנחנו גם רפת ניסיונית שלהם, אפימילק מפתחת מוצרים שונים ואת חלקם הם בודקים אצלנו במכון וכך ויש לנו מן הסתם הטבות שונות והבחירה היתה טבעית לחלוטין, ללא התלבטויות".

השארתם מקום לרובוטים, ספר?

"אפימילק עובדת בשנים האחרונות על פיתוח רובוט חליבה, רובוט הנוסע על מסילה מתחת לפרות ואני רואה את זה כעתיד של הרפת. זה גם יפחית בכוח האדם וייתן מענה מקצועי, טכנולוגי לבעיות הצצות. באפימילק אופטימיים ואני איתם בעניין, נמתין ונראה לאן זה יילך, אני מאמין גדול בקדמה ובפיתוח".

הבעיות העיקריות המטרידות אותך?

"שתי הבעיות העיקריות הן ללא ספק, מחיר המטרה ועליית המזונות, בכלל כל התשומות עולות ומחיר המטרה נשאר בעינו. זה דבר מדאיג אותי ובטח את כל הרפתנים, הרווח שנותר או במילים אחרות הרווחיות שלנו נפגעת. מיותר לציין כי הרפתנים לא כאלה עשירים ואנחנו עובדים קשה, מבוקר עד לילה, למען פרנסה ואני מקווה שהממשלה תבין זאת. וכמובן השמירה הכרחית על ענף מתוכנן, מכסות וכל מה שכלול".

תנובה

OH YEAH!

קפה קר טעים עם חלב טרי

McCann

רפת מאוחדת. אשדוד יעקב מאוד, כפר נחום.
צילומים ר. זלץ

סרג'יו פישלים רכז ההתארגנות עמק ירדן גולן

סרג'יו מתגורר בכפר חרוב, עלה לארץ לפני 40 שנה מברזיל ורפתן בנשמתו. למד ווטרינריה בברזיל, בישראל למד כלכלה וחי את הרפת והענף בכל רגע מחייו. בהתארגנות עמק הירדן, גולן, פועלות 17 רפתות שיתופיות, כ-160 מיליון ליטר מכסה שנתית. סרג'יו "בעמק הירדן יש עקומת חלב שונה משאר הארץ בעיקר בגלל מזג האויר. 2021 היתה שנה בעייתית בעיקר בגלל מחירי המזון שקפצו למעלה. לאט לאט זה החמיר יותר, צריך להבין כי יצאנו משנת קורונה ואז הגיעה המלחמה באוקראינה. לשמחתי אין מצב לסגירת רפתות אצלנו, זה לא יקרה, בינתיים, אך התקופה מאוד מורכבת, גם פוליטית וגם כלכלית. באשר לאיחוד בין רפת אשדוד יעקב ושדה נחום אומר סרג'יו "זה איחוד מעולה, אשדוד היא רפת שחייבת לצמוח, יש לנו רפתות טובות ותמיד אני שמח שרפתות צומחות וחלילה לא נסגרות. רפת החלב זה ענף מאוד משמעותי אצלנו, הרפת מחזיקה המון אנשים ואדמות סביבה, בסוף מי שרפתן תמיד רפתן". באשר לשנה הבאה "אני מקווה שההסכם החדש יאושר סופית וייתן יציבות ואופק לענף ומקווה שהמדינה תבין כי הביטחון התזונתי חשוב שלא לומר קריטי לישראל. תראה מה שקורה בעולם, אנחנו חייבים לשמר את הענף ולאפשר לענף לחיות ברווחיות. החקלאות זה מהות החיים מבחינתי וזו הסיבה שעליתי לארץ". ▲

סרג'יו "אני מקווה שההסכם החדש יאושר סופית וייתן יציבות ואופק לענף ומקווה שהמדינה תבין כי הביטחון התזונתי חשוב שלא לומר קריטי לישראל. תראה מה שקורה בעולם, אנחנו חייבים לשמר את הענף ולאפשר לענף לחיות ברווחיות. החקלאות זה מהות החיים מבחינתי וזו הסיבה שעליתי לארץ"

חברת ונטה מציגה:

מערכת ערפול לרפת להגדלת תפוקת החלב

פותחה במיוחד לסככת הרביצה הפתוחה

המערכת מבוססת על ערפול בגודל טיפה זעיר (כ- 3 מיקרון). ללא הרטבה של המרבץ באמצעות שילוב של לחץ אוויר ומים בצריכת מים קטנה במיוחד. בניסוי שנערך הודגמה ירידה משמעותית בחום הגוף של הפרה ועליה של כ-1.5 ליטר חלב לפרה ליום בתקופת הקיץ.

Venta איוורור זה

מאווררי תקרה

מאווררי תקרה לסככות הרביצה בקטרים שונים ובספיקות אוויר ללא תחרות.

מאווררי תקרה לחצר ההמתנה במהירויות גבוהות ליצירת רוח קווית מושלמת כולל מערכת המטרה מתקדמת ובקרה ממוחשבת להפעלה משולבת של המטרה ואוורור.

הדמיה ממוחשבת לפני רכישה לכל משק

מאווררים במבנה ארגז

מאוורר בעל הנעה ישירה בקוטר "50 מיועד: ליונקיות, סככות גידול, מכוני חליבה נמוכים ומבנים שלא ניתן להתקין בהם מאווררי תקרה.

מאוורר פלסטי עמיד קורוזיה (צריכת חשמל של כ-600W למאוורר).

מאוורר קו אבוס מדגם DRYER

מאוורר בקוטר 1.3 מ' מחליף את מאווררי האבוס הישנים במבנה פנל (ביחס של מאוורר DRYER בודד ל-3 מאווררים מהסוג הישן). צריכת חשמל נמוכה במיוחד. חסכון שנתי של אלפי שקלים בעלות החשמל.

Venta איוורור זה www.venta.co.il

לפרטים: מוטי ניר - 054-7912860 motin@venta.co.il

רחוב העבודה 4 אזור התעשייה רמלה | טל. 08-9207004 | פקס: 08-9207005

קיץ ספרדי

ישראל פלמנבאום פתרונות צינון לבקר, בע"מ

ישראל פלמנבאום על התמודדות עם עומס חום ברפתות, ברחבי ספרד וכיצד משפיע הקיץ על ביצועי פרות באזורים שונים במדינה •

במרבית הרפתות באזור הממוזג לא מותקנים עדיין אמצעים להקלת חום בקיץ (למעט מאוורר באזור הרביצה בחלק מהרפתות). לעומת זאת, ברפת שבאזור החם, אכן הותקנו מערכות לצינון הפרות (בשיטות דומות לנהוג בישראל), אולם אלה הותקנו באופן והיקף שאינם מספיקים, ולא הופעלו עד היום כראוי

באמצע יוני השנה ערכתי ביקור מקצועי בספרד, שכלל הרצאות וביקורי ייעוץ בנושא ההתמודדות עם עומס החום, ברפתות גדולות שממוקמות באזורים שונים של המדינה. בין האזורים שביקרתי היו אזור העיר Toledo, מדרום למדריד, אזור Galicia, בצפון מערב המדינה, לחופי האוקיינוס האטלנטי וכן באזור הערים Girona ו-Valencia, לחופי הים התיכון. כהרגלי בנסיעות מסוג זה, ביקשתי וקיבלתי מספר שבועות לפני הנסיעה שאלונים ודפי אקסל שמולאו ע"י מנהלי הרפתות, ואפשרו לי לנתח את מצבה של כל רפת, בכל הנוגע להשפעת הקיץ על הפרות. דפי האקסל שמולאו עבורי כללו נתוני יצור ופוריות חודשיים, בשלוש השנים האחרונות (2019-2021).

2000 פרות מכל אזור

ניתוח הנתונים, כפי שיובא בהמשך המאמר, הביא אותי לתובנות לגבי השונות שיש ל "אזורים אקלימיים" שונים, בכל הקשור לתנאים ששוררים בקיץ ומידת השפעתם על ביצועי הפרות, גם כשמדובר באותה המדינה. במאמר זה, אציג נתונים של כ-2000 פרות מאזור Galicia ומולן, נתונים של כ-2000 פרות מרפת באזור העיר Valencia. אזור Galicia, מאופיין באקלים ממוזג ונוח יחסית בקיץ, זאת בהשפעת קרבתו לאוקיינוס האטלנטי. אזור העיר Valencia מאופיין באקלים ים תיכוני, עם תנאי חום ולחות גבוהים לאורך כל היממה ולמשך קרוב לחמישה חודשים בשנה (אקלים שדומה במידה רבה לזה של מישור החוף הישראלי). במרבית הרפתות באזור הממוזג לא מותקנים עדיין אמצעים להקלת חום בקיץ (למעט מאוורר באזור הרביצה בחלק מהרפתות). לעומת זאת, ברפת שבאזור החם, אכן הותקנו מערכות לצינון הפרות (בשיטות דומות לנהוג בישראל), אולם אלה הותקנו באופן והיקף שאינם מספיקים, ולא הופעלו עד היום כראוי, מה שנתן את אותותיו, כפי שנראה בהמשך, על ביצועי הפרות בקיץ. המדדים שכלולים בקובץ האקסל שמילאו הרפתות, ושאותם אציג במאמר זה, כוללים את הממוצעים החודשיים, מספר שנים אחורה, של התנובה לפרה בעדר ולפרה נחלבת, תנובת השיא של מבכירות ופרות בוגרות, שיעורי ההתעברות של עגלות, מבכירות ופרות בוגרות, וממוצע הימים בחליבה של שתי קבוצות גיל אלה. הצגה השוואתית של מדדים אלה (ממוצע 2019-2021), עבור הפרות בשני האזורים, מוצגות באיורים הבאים. באיורים 1 ו-2 מוצגות תנובות החלב של

איור 1 - תנובה יומית ממוצעת לפרה בעדר (ק"ג), בפרות משני האזורים

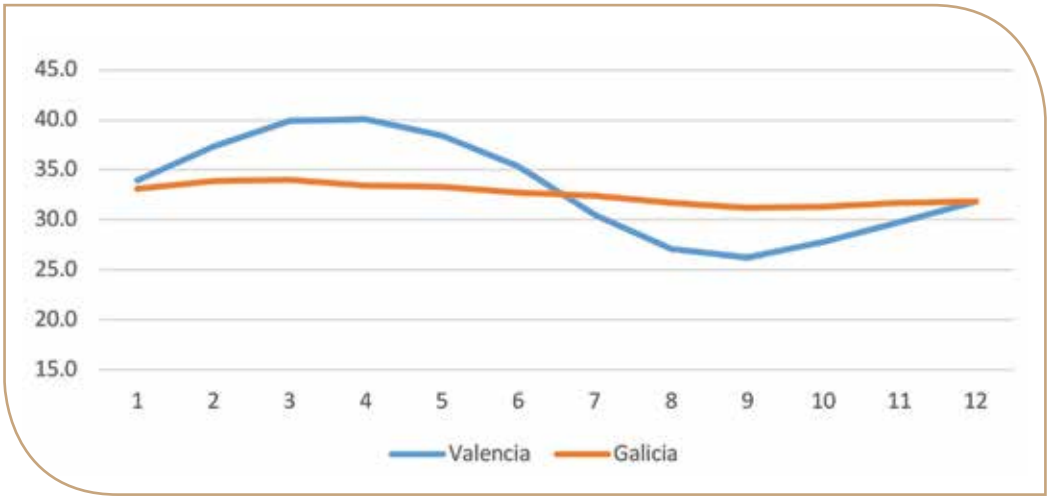

איור 2 - תנובה יומית ממוצעת לפרה נחלבת (ק"ג), בפרות משני האזורים

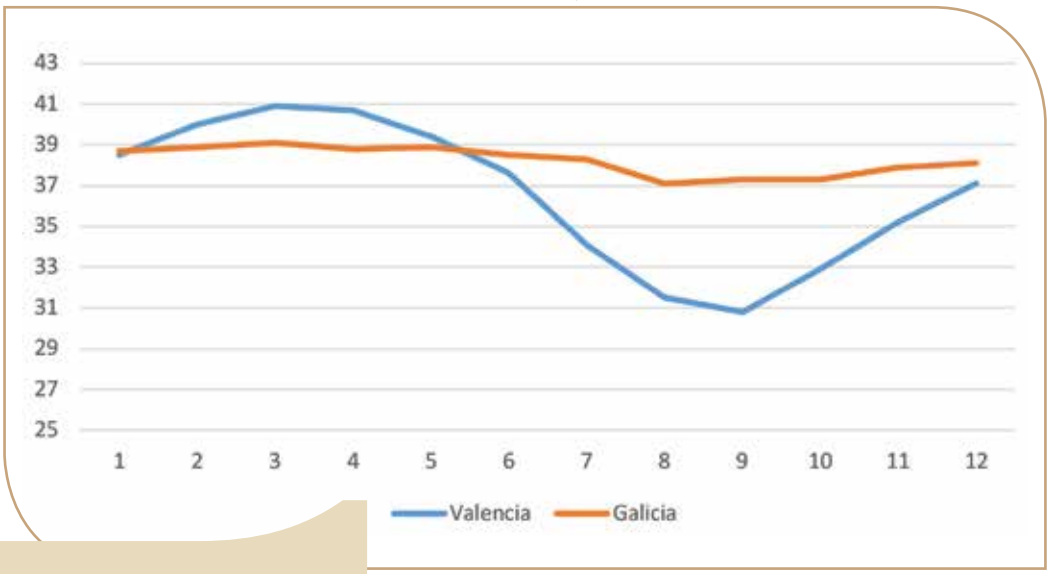

הפרות בשני האזורים. באיור 1, התנובה היומית הממוצעת לפרה בעדר, ובאיור 2, התנובה היומית הממוצעת לפרה נחלבת.

מהמוצג באיורים 1 ו-2 ניתן לראות שוני רב בין שני האזורים, בכל הנוגע לתנובת החלב היומית. בשונה מהפרות באזור המאופיין באקלים נוח יחסית בקיץ, בו אין כמעט הבדל בתנובה היומית לפרה לאורך כל השנה, הרי ב-"אזור החם", נרשמת ירידה ניכרת בתנובה היומית בין החורף והקיץ. התנובה היומית הממוצעת לפרה בעדר יורדת מ-40 ק"ג ליום בחורף, ל-26 ק"ג בקיץ (יחס קיץ: חורף של 0.65), והתנובה היומית הממוצעת לפרה נחלבת יורדת מ-41 ק"ג ליום בחורף ל-31 ק"ג ליום בקיץ (יחס קיץ: חורף של 0.75). ההבדל נובע, כפי שנראה בהמשך, מהבדלים בכושר ההתעברות של הפרות בקיץ בשני האזורים, והשפעתם על ממוצע הימים בחליבה ועל תנובת השיא של הפרות. באיורים 3 ו-4, מוצגים שיעור ההתעברות מכלל ההזרעות שניתנו לפרות הבוגרות בחודשי השנה השונים בשני האזורים, כמו גם, ממוצע הימים בתחלובה, נתון שמושפע במידה רבה משיעור ההתעברות.

> בשונה מהפרות באזור המאופיין באקלים נוח יחסית בקיץ, בו אין כמעט הבדל בתנובה היומית לפרה לאורך כל השנה, הרי ב-"אזור החם", נרשמת ירידה ניכרת בתנובה היומית בין החורף והקיץ

מהמוצג באיור 3 ניתן ללמוד על השפעה ברורה של עונת הקיץ על שיעור ההתעברות הכללית של הפרות באזור החם, עם ירידה משיעור של סביב 40% בחורף, לפחות מ-10% בקיץ. באזור הממוזג לעומת זאת, שיעור ההתעברות נשמר די קבוע לאורך חודשי השנה, אך נמצא נמוך במידה רבה, ומסיבה שאינה ידועה לי, מהרמה שמושגת בחודשי החורף באזור החם. נושא זה ראוי שייבדק ע"י אנשי המקצוע באזור זה.

איור 3 – הממוצע החודשי של שיעור ההתעברות מכלל ההזרעות שניתנו לפרות בוגרות בשני האזורים

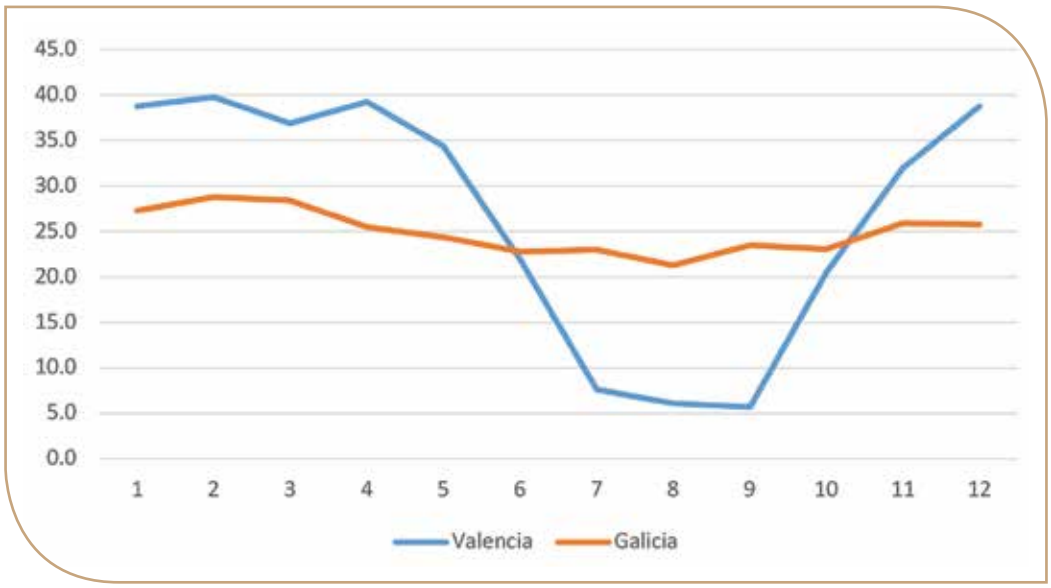

איור 4 – ממוצע הימים בחליבה בחודשים השונים של השנה בפרות בוגרות ברפתות שני האזורים

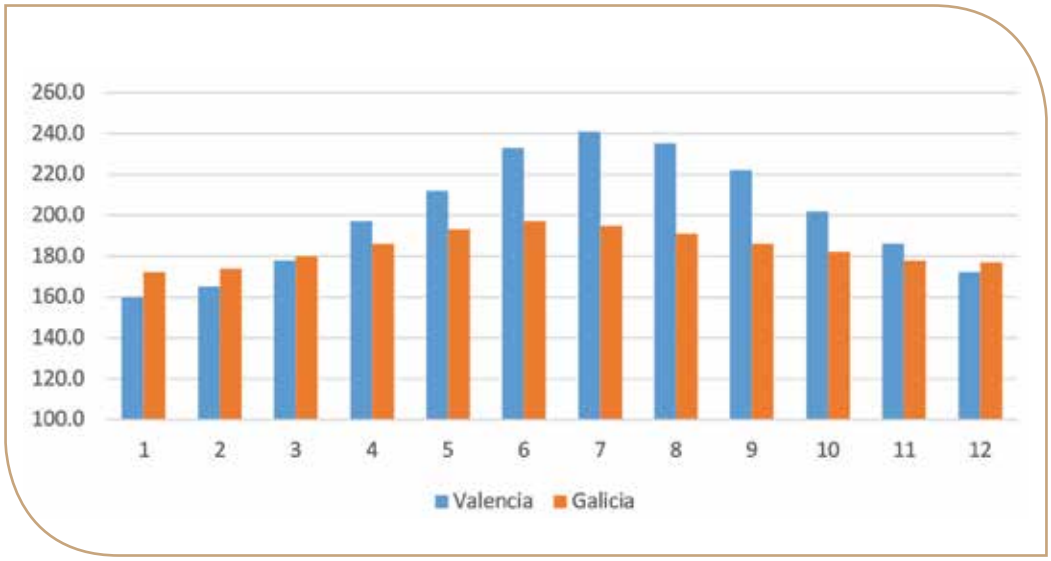

איור 5 – תנובת השיא הממוצעת (ק"ג/יום) של הפרות בחודשי השנה השונים בשני האזורים

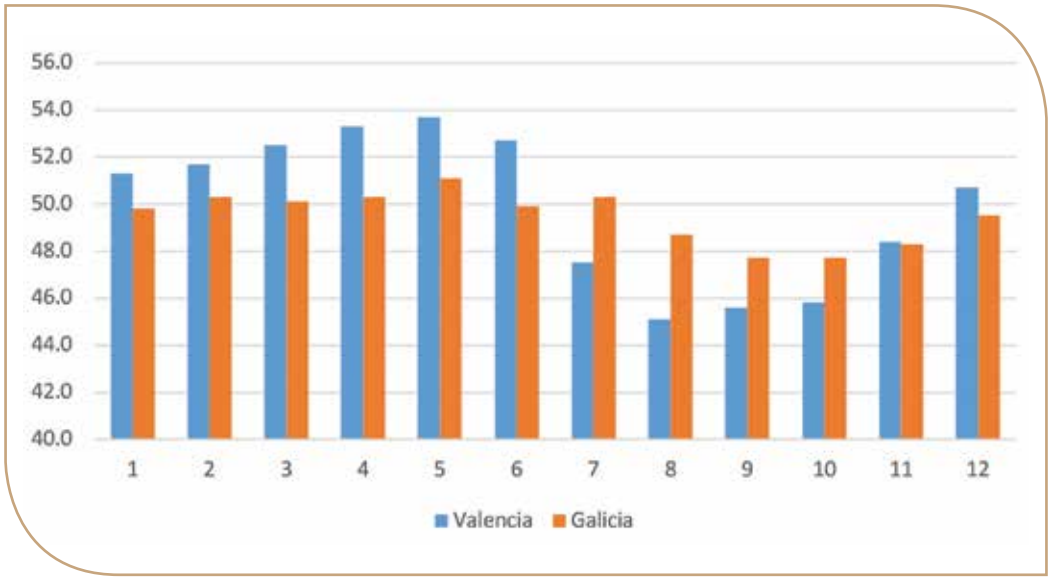

פיתיונות גרגרים לשימוש בגינה הביתית להדברת נמלת האש ונמלים אחרות

גירית

מכיל את הטכנולוגיה Liquid oil phase release מאפשר ספיגה של החומר הפעיל פיפרוניל טוב יותר עקב אחוז השומן הגבוה.

אריזת מלחיה במשקל 200 גרם

אדוויון פתיון גרגרי

מכיל את הטכנולוגיה MetaActive Effect החומר הפעיל אינדוקסאקארב הופך לפעיל רק לאחר קליטתו על ידי הנמלים.

אריזת מלחיה במשקל 910 גרם

פתיון ג'ל להדברת תיקנים בבית

קוהינור ג'ל

מכיל אימידקלופריד מקבוצת ניאוניקוטינואידים. ופורמולציה ייחודית בעלת מספר מאפייני: אטרקטיביות לאורך זמן, תערובת ייחודית של שומנים סוכרים וחלבונים, מרקם סמיך, הפיתיון נשאר יציב ולח לאורך זמן.

תכשירים למשק החקלאי

פייטר

תערובת ייחודית בעלת אפקט מהיר וארוך טווח לטיפול בנמלים כולל נמלת האש הקטנה, בפרעושים ויתושים למיניהם כולל הנמר האסיאתי.

סניור

להדברת קרציות, פרעושים וזבובים, מכיל את הפרתרואיד העוצמתי למבדה סיהלוטרין, אפקט פעולה מהיר ורחב טווח.

מורין פורטה בלוק/ רטיברום פסטה

פסטות ובלוקים בגדלים שונים, לטיפול במשק החקלאי, מחסנים, חממות וכו...

חפשו אותנו בפייסבוק אדמה אגן - ADAMA Agan www.adama.com/israel-agan/he

רפת More Holstein, עם כ-2000 פרות ע"י העיר Valencia - ספרד

המוצג באיור 4 הוא במידה רבה, פועל יוצא מהשפעת הקיץ על שיעור ההתעברות בשני האזורים. כצפוי, ממוצע הימים בחליבה עומד על כ-160 וכמעט שאינו משתנה לאורך השנה באזור הממוזג, בעוד שהוא נע בין 160 ימים בממוצע בחורף, ל-240 ימים בממוצע בקיץ ברפת האזור החם, כתוצאה מהתפלגות המלטות לא אחידה בין העונות שנובעת מהשינוי בשיעור ההתעברות.

לסיום, באיור 5, מוצגים נתונים על תנובת השיא של הפרות. מדד זה אינו תלוי בשיעור ההתעברות והמרחק הממוצע של העדר מן ההמלטה, ומושפע רק מההשפעה הישירה שיש לתנאי האקלים בקיץ על הפרות שנמצאות בתקופה שעד ההגעה לשיא, כמו גם, בתקופת סוף ההיריון.

מהמוצג באיור 5 ניתן לראות שבעוד הפער בין העונות בתנובת השיא של הפרות עומד על כ-2 ק"ג ליום בפרות האזור הממוזג, הוא מגיע לקרוב ל-10 ק"ג, בפרות האזור החם. בהשוואה לפרות מהאזור הממוזג, פרות האזור החם מגיעות לשיאים גבוהים יותר בחורף, ונמוכים יותר בקיץ, זאת בהשפעת התנאים האקלימיים הקשים יותר ששוררים באזור זה בקיץ, בעיקר בתקופה הקריטית שסביב מועד ההמלטה. הסיבה לשיאים ושיעורי התעברות נמוכים יותר בחורף, בפרות מהאזור הממוזג צריכה כאמור להיבדק.

מה למדנו מכל מה שהוצג עד עתה ?

ראשית, שיש משמעות רבה למיקום הגאוגרפי של כל רפת ו "מאפייני הקיץ" שלו. אצל הפרות באזור החם, ברורה ההשפעה האקלימית על הפרות ומכאן, הצורך בהתקנה והפעלה נכונים של אמצעים להפגת חום. הממצאים שמוצגים עבור הרפת שבאזור זה מאששים את ההנחה שאמצעי הצינון שמותקנים ומופעלים כיום אינם מספקים ומחייבים שינוי ושיפור. נכון להיום, רפת זו מפסידה כסף מכך שהיא משקיעה בהפעלת אמצעי צינון, מבלי שתקבל את התוצאות המצופות. באזור הממוזג לעומת זאת, לא ניכרת השפעה של הקיץ על ביצועי הפרות. עם זאת, העובדה שרמות היצור ושיעורי ההתעברות של הפרות באזור זה נמוכים בחודשי החורף מאלה שנרשמו באזור החם, מחייבת לדעתי את גורמי המקצוע באזור לבדוק את הדבר ולהבין, אם מדובר בבעיה שדורשת תיקון, או ממציאות ספציפית לאזור, בעיקר בכל הקשור למאפייני השיכון וההזנה. בנוגע לצורך בהפעלת אמצעי הפגת חום ברפתות אזור זה, הייתי מתבסס על נתונים של כל רפת, טרם קבלת ההחלטה ולוקח בחשבון מאפיינים של סוג המבנים ומצב האוורור הטבעי בסככות, כמו אופי ההזנה ומידת השימוש, אם בכלל, במרעה טבעי. מכל מקום, אין לי ספק שגם במקרה שיוחלט על צורך בהפעלת אמצעי צינון, יהיה זה אינטנסיבי הרבה פחות מזה שמומלץ לאזור החם.

לסיכום, פעם נוספת למדתי שאין כמו עבודה שיטתית וניתוח מקצועי של הנתונים, כדי להגיע להסקת מסקנות נכונה, שתסייע לרפתנים בכל אזור לקבל את ההחלטה הנכונה. באזור אחד, יהיה זה הצורך להפעיל צינון בקיץ ובאיזה עוצמה, ובאזור אחר, להימנע בשלב זה מהתקנתו. ▲

אמרילין

דבק צהוב להכנת יריעות ולוחות דביקים, ללכידת זבובים וחרקים

לכידת זבובים לאחר 48 שעות מיישום

- ✔ עמיד בהמטרה וגשם.
- ✔ אינו רעיל. על בסיס מים.
- ✔ ניתן להחדש את הדביקות על ידי יישום חוזר על אותו משטח.
- ✔ מומלץ לשימוש ברפתות, מחלבות, יונקיות, דירים ועוד.

למידע נוסף, נא ליצור קשר עם דניאל גולצמן 050-2933326

ניתן להשיג אצל "הרמן שיווק" ואצל המפיצים החקלאיים.

צור ◄ 513

לוכסמבורג תעשיות בע"מ

טל: 03-796 4300 www.luxembourg.co.il

לוכסמבורג

לחקלאות בריאה יותר

הדברת זבובים ברפת
סקירת הבעיה והצעות להקטנת המטרד

הלל מלכה, דר' יניב לבון,
דר' עדי בכר

הזבובים ברפת מטרידים את בעלי החיים, פוגעים בתנובת החלב ומעבירים מחלות. הנחיות לטיפול במפגע ודגשים על חשיבות הטיפול •

הזבובים ממשיכים להוות בעיה משמעותית, גם מההיבט הכלכלי

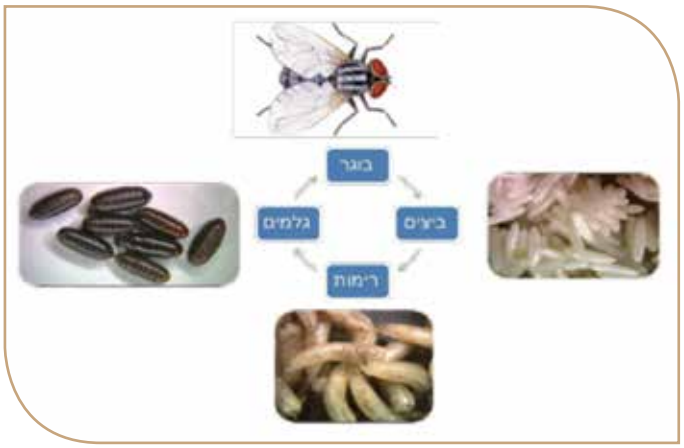

תמונה 1. מחזור חייו של הזבוב (באדיבות- ביולוג'יק- פתרונות ביולוגים)

עונת הקיץ ברפת מתאפיינת, בין השאר, בפעילות מוגברת של חרקים מעופפים, שהבולטים והמטרידים ביניהם הם זבוב הבית – Musca domestica, וזבוב השוקיים – Stomoxys calcitrans. שניהם מסדרת הזבובאים, המהווים מפגע סביבתי, תברואתי ווטרינרי במשקי בעלי חיים ובמגורי אדם. הזבובים הבוגרים מטרידים את בעלי החיים, וכאשר רמת האוכלוסייה שלהם גבוהה, הם אף פוגעים בתנובת בעלי החיים ומעבירים מחלות. זבובים אלה מתפתחים בכמויות גדולות בזבל הבקר. הזבובים מעבירים פתוגנים רבים המזיקים לבריאות הבקר ועלולים לגרום לשלשולים, לדלקות עיניים, לדלקות עטין ולחוסר מנוחה של הפרות. כמו כן, הם מהווים מטרד לעובדי הרפת ולתושבים בסביבתה.

התפתחות הזבוב

ביצה, זחל, גולם ובוגר – תלויה במצע של חומר אורגני עשיר ובטמפרטורה מתאימה. שני התנאים הללו מתקיימים באופן אידיאלי ברפתות ישראל. הזבל הרטוב (המכיל 15%–25% חומר יבש) מהווה מצע אידיאלי של חומר אורגני בכמות רבה, ולכן מתאפשרת בו התפתחות רבה של רימות. זבל יבש יותר אינו מאפשר את התפתחותן של הרימות, ומשום כך שואפים לייבש את ערמות הזבל. טמפרטורה נוחה להתפתחות הזבוב מתקיימת בישראל בחודשים אפריל עד נובמבר. בתנאים טובים אלו הזבוב משלים מחזור חיים ב-8–10 ימים, ולכן נראים זבובים רבים בארץ בעונות האביב, הקיץ והסתיו. הרפורמה שבוצעה ברפתות החלב, בתחילת שנות ה-2000, הייתה, ללא ספק, מהלך חשוב ומוצלח ביותר, שבזכותו הרפתות כיום מרווחות יותר וידידותיות יותר לפרה, לאדם ולסביבה. אחת ממטרות הרפורמה העיקריות הייתה למנוע זיהום של מים עיליים ומי תהום על ידי זבל פרות, ולשם כך נבנו מאצרות גדולות, מבוטנות ומקורות, המונעות גלישת זבל החוצה וחלחול של מים מזוהמים. עם זאת, למרות יתרונותיהן הרבים של המאצרות, הן החריפו את קיומה של בעיה חמורה:

הזבובים. לפיכך, הזבובים ממשיכים להוות בעיה משמעותית, גם מההיבט הכלכלי, וזאת משילובן גם יחד של סיבות אחדות, כפי שנמנה להלן.

סיבה ראשונה: המאצרות הגדולות מאפשרות את אחסונן של כמויות זבל גדולות לתקופה ארוכה (ברפתות מסוימות אף עד 3–4 חודשים), אשר בתקופות החמות מהוות מצע גידול אידיאלי להתפתחות זבובים ברבבותיהם (לשם המחשה, כמות הזבובים יכולה לגדול מ–100 ל–3.5 מיליון תוך חודש!). כדי למנוע התפתחות מסיבית של זבובים בבורות הזבל ניתן לנקוט בשני פתרונות:

א. טיפול בזבל בתוך המאצרה באמצעות מיצוקו והפיכתו בתדירות של אחת לשבוע לפחות. פתרון זה עשוי להפחית את כמויות הזבובים המתפתחים בזבל, אולם הוא מצריך השקעת זמן לא מבוטלת ולא תמיד יעיל מספיק.

ב. פינוי של הזבל לאתרים מורשים בתדירות של אחת לשבוע. על פניו נראה שזהו הפתרון הנכון והפשוט ביותר, אולם יש לקחת בחשבון את העלות הכספית לרפתנים בעבור התשלום לקבלני פינוי הזבל.

הסיבה השנייה נעוצה בהערכות שלפיהן כמות הזבובים הבוגרים בכל רגע נתון מהווה רק כ–30% מכלל אוכלוסיית הזבוב, בעוד היתר נמצאים בזבל בצורת ביצים, רימות וגלמים. לפיכך, טיפול כלשהו, המכוון רק נגד הזבובים הבוגרים מבלי לטפל בדרגות הצעירות בזבל, הוא למעשה טיפול בסימפטום הבעיה ולא בשורשה. רק טיפול משולב, שיכלול גם אמצעים להדברת דרגות ההתפתחות הצעירות, יהיה יעיל לאורך זמן. ניתן, אם כן, לחלק את הטיפול בבעיית הזבובים לשני רבדים שייעשו במקביל:

מניעה (האמצעי היעיל ביותר)

א. ממשק נכון של חיסול מוקדי התפתחות הרימות ייעשה באמצעות ייבוש של כל האזורים הרטובים והלחים: הזבל הרטוב באזור השקתות ומרבצי הפרות והזבל הרטוב במאצרות. חיסול המוקדים הללו ייעשה באמצעות קלטור יעיל ותדיר של מרבצי הפרות, ייבוש המדרך ומוקדי רטיבות מחוץ לסככת הפרות והפיכת הזבל במאצרות לעתים קרובות (לפחות פעמיים בשבוע). למרות קשיים טכניים, חשוב מאוד להקפיד על קלטור גם מתחת לשקתות.

ב. יש לשים לב לכך שהאתר הבעייתי לטיפול באזור הרפת הינו הבור להפרדת מוצקים סטטי, אשר לא ניתן להפוך בו את הזבל. בור קטן זה עלול למשוך מיליוני זבובים ולהוות מצע לגידולם. הצעה אפשרית להתמודדות עם הבעיה הינה כיסוי הבור ברשת המונעת חדירת זבובים (ראה תמונה 2).

הדברה

א. **הדברה ביולוגית (ללא שימוש בחומרי הדברה כימיים)**

הדברה ביולוגית ניתן לבצע באחת משתי דרכים: האחת, שימוש במלכודות "אקולוגיות" ("הדברה ירוקה"), המכילות פיתיונות בלתי רעילים (עדיפה מבחינת השימוש שאינו בחומרי הדברה רעילים העלולים לפגוע באדם ובבעלי החיים). קיימות מלכודות מסוגים שונים: מלכודות דבק ומלכודות רשת, שבהן לא נעשה שימוש ברעל. למשיכת הזבובים משמשים הצבע, האור המוקרן ופיתיון מזוני (שחסרונו מתבטא בריחו הרע). את המלכודות "האקולוגיות" ניתן להציב הן באזור הדגירה, שבו מופיעים לראשונה בוגרי הזבובים, והן באזור הרגיש, שבו מעוניינים למנוע את טרדתם. הדרך השנייה היא הדברה ע"י צרעות טפיליות. ידועים שני מינים מקומיים של צרעות טפיליות: Muscidifurax raptor ו–Spalangia cameroni. צרעות אלו תוקפות את שלב הגולם

תמונה 2. כיסוי הבור להפרדת מוצקים סטטי ברשת המונעת חדירת זבובים ברפת יהל

הידעת?

- ליטר אחד של זבל בקר ברפת מהווה מצע נוח להתפתחות של כ–5000 זבובים.
- נקבת הזבוב חייה כשלושה שבועות, שבמהלכם יכולה להטיל כ–1000 ביצים.
- כמות הזבובים עלולה לגדול מ–100 ל–3.5 מיליון תוך חודש בלבד!
- לכידת זבובה אחת תמנע "ייצור" של כמה מאות רימות בהמשך.
- זבוב השוק גם מוצץ דם, ומכיוון שמנת הדם היומית כוללת כמה עקיצות, הוא עלול להעביר מחלות בין פרטים (בעלי חיים או בני אדם).

של הזבוב ומתפתחות בו. הן פוגעות רק בזבובים ולא בבעלי חיים אחרים ובבני האדם. השימוש בצרעות אלו להדברת זבובים נפוץ בכמה ארצות בעולם. בעבר נערך בישראל מחקר (ע"י א. חיל – ביולוג'יק, פתרונות אקולוגיים מתקדמים; ד. סרקוביץ', י. גוטליב – ביה"ס לרפואה וטרינרית, הפקולטה לחקלאות), שבו נמצא כי אחוז תמותת הזבובים במשק המטופל ע"י צרעות טפיליות נאמד בכ–50% עד 80%, לעומת משק הביקורת, שבו אחוז התמותה הגיע רק ל–5% עד 20%. עם זאת, יש לזכור כי הדברת זבובים ע"י הצרעות אינה יכולה לשמש כדרך הבלעדית אלא רק חלק ממכלול של פעולות הדברה ומניעה.

ב. הדברה כימית

הדברת הזבובים תיעשה באמצעות שימוש נכון בחומרי ההדברה המיועדים למטרה זו. יש לזכור כי השימוש בחומרים רעילים בסביבת בעלי החיים ובסביבה שבה מיוצר מזון המיועד לצריכת אדם (חלב), מחייב זהירות רבה והקפדה יתרה על דיוק ביישום המותאם להוראות היצרן. בעיה נוספת בשימוש בחומרי הדברה כימיים היא פיתוח עמידות לחומרים הפעילים, ולכן יש להחליפם מדי תקופת מה ולטפל לסירוגין בחומרים אחרים (חדישים), חומרים שהזבובים טרם פיתחו אליהם עמידות. בנוסף, מרבית החומרים מיועדים לשימוש בסביבה, ורק מעט מהם מותרים לשימוש באופן נקודתי בבקר עצמו. חשוב מאוד להקפיד

על השימוש רק בחומרים המותרים המופיעים ברשימה שמפורסמת באתר האינטרנט של השירותים הווטרינריים ובאתר האינטרנט של מועצת החלב (מצורפים בהמשך קישורים לאתרים הללו). יש להשתמש בחומרים רק על פי הוראות היצרן המצוינות על גבי האריזות.
בנוסף, כאשר משתמשים בהדברה כימית, יש לזכור שלא מספיק להשמיד את בוגרים אלא חייבים לטפל גם בבתי הגידול של הרימות. לפיכך, מומלץ מאוד להיוועץ במדביר מורשה מטעם המשרד להגנת הסביבה, לשם בחירת הריסוס היעיל והשימוש המושכל בחומרי ההדברה.
הדברה כימית נכונה תכלול כמה פעולות, כמצוין להלן.

1) טיפול נקודתי נגד חרקים מעופפים בתכשיר המכיל את החומר הפעיל Dinotefuran; ואחת לחודש פיזור סביב מתחם הגידול חומר הדברה ממשפחת הנאוניקוטינואידים (למשל Thiamethoxam או Dinotefuran).
2) כאשר מנקים את הזבל מהמכלאות יש לחטא את הרצפה או את הקרקע בחומרים מקבוצת הנאוניקוטינואידים כנגד הבוגרים (למשל Thiamethoxam או Dinotefuran), וגם בחומרים מעכבי התפתחות IGR (כנגד הזחלים), כמו Cyromazine. זאת, בנוסף לחיטוי ההיקפי המתקיים אחת לחודש.
3) יש לרסס את הזבל לפני סילוקו בחומרים מעכבי התפתחות IGR (כנגד הזחלים), כמו Cyromazine.
4) במקרה הצורך, יש לרסס את בעלי החיים עצמם בחומר המכיל שילוב של Permethrin והסינרגיסט שלו – Piperonyl Butoxide. הריסוס יבוצע הן באזור הגב והן באזור הבטן של הבקר.

ג. אמצעי הדברה מכניים או פיזיקליים

מלכודות ריח או דבק במטרה ללכוד כמה שיותר זבובים בוגרים. קיימים בשוק מגוון מלכודות 'שרובן יעילות למדי, וניתן אף בקלות לבנות מלכודות באופן עצמאי ולהשתמש בפיתיונות על בסיס שמרים ומים וכדומה.

לאור העובדה שמחזור חייו של הזבוב קצר (8–10 ימים) יש צורך בטיפול תכוף בזבל: קלטור, הפיכת ערמות הזבל וייבושו. חשוב לציין כי הפיכת ערמות הזבל גורמת גם לעליית הטמפרטורה בהן, ובעקבות כך – להשמדת רימות הזבובים.

קישור לרשימת התכשירים המותרים לשימוש באתר השירותים הווטרינריים:
https://www.gov.il/he/Departments/DynamicCollectors/veterinary_chemical_preparations?skip=0&limit=20

חשוב להתחיל בכל פעולות המניעה וההדברה (בעיקר הביולוגית) בראשית הקיץ, כדי למנוע התגברות של אוכלוסיית הזבובים.

סיכום

כדי להשיג צמצום מקסימלי של מפגע הזבובים ברפת יש לנקוט בדרכים אחדות, כלהלן.
מניעת הזבובים באמצעות טיפול יעיל במרבצים, ובעיקר בערמות הזבל במאצרות, כלומר סילוק ערמות זבל ובתי גידול אחת לשבוע תקטע את מחזור החיים, האורך לפחות 10 ימים, ותקטין את אוכלוסיית הזבובים ברפת. קל יותר ופחות יקר למנוע את התבססות אוכלוסיית הזבובים מאשר לנסות לטפל באוכלוסייה גדולה. לפיכך, יש ליצור סביבה נקייה מזבל ומשאריות מזון, בעיקר באזור מרכז המזון והאבוסים.
אזור חשוב נוסף הוא היונקייה; מרבצי היונקים, המכילים לרוב קש והפרשות של היונקים, מהווים בית גידול מיטבי לזבובים. ניקיון תכוף בשילוב רפד על בסיס סיד או פצלי שמן יפחיתו את כמות הזבובים.
כל אזור ברפת, שבו הזבל אינו מקולטר וסופג רטיבות, עלול להוות בית גידול לזבובים. אזורים אלו מצויים לרוב מתחת לשקתות, בשטחי זבל הצמודים למאצרות, בסככות ובשבילי ההולכה למכון. כמו כן, חשוב לשמור על סביבה יבשה ולבצע סיור שבועי ברפת לצורך ייבוש מקווי מים וטיפול שוטף בנזילות ממערכת הצינון. אוורור וייבוש הרפת, שמירה על סביבת רפת נקייה, ניכוש עשבים ופינוי פגרים באופן מאובטח – הם רק חלק מפעולות התברואה החיוניות להצלחת פעולת הדברה.
פעולות נוספות להדברת אוכלוסיית הזבובים הן: הדברה ביולוגית באמצעות שימוש בצרעות טפיליות; לכידת בוגרים במלכודות מסוגים שונים; הדברה כימית על ידי שימוש בחומרי הדברה מאושרים ובהיוועצות עם מדביר מורשה.
חשוב להתחיל בפעולות בזמן, כלומר בסוף האביב, ולהתמיד בפעולות המניעה. ▲

התשובה לגל החום: גג אדום

קרן נגר

לפי התחזיות העולמיות המעודכנות, הקיץ הקרוב צפוי להיות חם במידה ניכרת מהרגיל. מדענים צופים כי מספר הימים שבהם הטמפרטורה בארץ תעלה על 30 מעלות, תגדל בעשורים הקרובים ב-40 ימים בשנה. לעומסי חום ממושכים, ההופכים לשכיחים כל כך, השפעות מיידיות וארוכות טווח על פרות ועל רווחיות הרפת, החל מירידה בצריכת מזון והפחתה בייצור החלב, לפגיעה בפוריות הפרות ועד לשיבוש בתפקוד מערכת החיסון של הפרה. ככל שמשך הזמן בו נמצאת פרה במצב עומס חום ארוך יותר, ההשפעה השלילית בגופה מצטברת ומידת הנזק גדלה.

כדי לצמצם את ההשפעות השליליות הללו, משולבות ברפתות מערכות צינון המבוססות בדרך כלל על אמצעים להרטבה יסודית של הפרות במים ועל מאוורר עוצמתיים המופעלים לסירוגין. אמצעים אלו דורשים השקעה בהתקנתם וכן הוצאות חשמל, שימוש במים, פינוי עודפי המים והטיפול בעודפים אלו. ההוצאות השוטפות עולות ביחס ישר למידת ההפעלה של אמצעי הצינון. מערכות אלו מהוות פתרון עקיף לעומסי החום ונזקיהם, אך בהתחשב בכך שקרינת חום לתוך המבנה וחדירה ישירה של קרני שמש הם המשפיעים ביותר על עומס החום ברפת, כנראה שהפתרון הישיר נמצא בכלל בגג.

למקסום תנובת החלב של הפרות יש לספק להן סביבה נוחה ומרבץ יבש, ולפיכך, בתכנון אופטימלי של רפת, קונסטרוקטורים שמים דגש על סוג הגג, גובהו, שיפוע הגג וצורת ההצבה. אלו ממתנים את עליית הטמפרטורה ברפת ומבטיחים תנועת אוויר טובה בתוך המבנה.

גגות פייברצמנט, ובראשם לנדיניבורד, מיוצרים מבטון, PVA וסיבים אורגניים. בניגוד לפלדה, גגות אלו נוטים להתחמם הרבה פחות. ללנדיניבורד מוליכות תרמית נמוכה במיוחד, 0.34 v/mk, הוא אינו דליק ועמיד בפני קרני UV/ IR.

כאמור, גם גובה הגג משפיע על עומס החום ברפת; ככל שהגג גבוה יותר, השפעת חום קרני השמש בדופן המבנה קטנה יותר. אולם ככל שעולה גובה הגג, עולה גם החשש לבטיחות ונפילות מגובה וכאן טמון יתרון נוסף ללנדיניבורד;

זהו הגג היחיד המיוצר בכבישה כפולה, כך שכמות גבוהה יותר של בטון נדחסת בכל מ"ר. בתהליך הכבישה הייחודי מוטבע פס פוליפרופילן בטיחותי ברוחב 13 מ"מ ומתקבל לוח דק החזק יותר מכל התחליפים הקיימים, כך שהוא עמיד בפני פגיעות וזעזועים, לרבות מכות מכניות כמו נפילה או "משיכות" במקרים של רוחות חזקות.

צפיפות הבטון בלנדיניבורד גבוהה משמעותית ביחס ללוחות פייברצמנט אחרים ולכן הוא היחיד הניתן להתקנה גם במפתחים גדולים של עד 1.5מ' ועל ידי כך מאפשר חיסכון בעלויות קונסטרוקציות ומרישים.

יכולת הבידוד הגבוהה של לנדיניבורד מאפשרת מחד - שמירה על טמפרטורה נמוכה יותר בהשוואה לגגות אחרים, ומאידך את הפחתת השימוש באמצעי צינון והרטבה והפעלת מאוורר. צמצום השימוש באמצעים אלו עשוי להקטין את רטיבות המרבץ ואת כמות הפרש, ולהביא להגדלת רווחיות הרפת בזכות הקטנת ההוצאות השוטפות הכרוכות בהפעלתם.

מרבץ רטוב לא רק מעלה את שכיחות דלקות העטין והטלפיים אלא אף עלול לגרום לריקבון והתפוררות הגג; תנאי הלחות והחומציות ברפת גורמים לגגות פלדה להתפורר תוך זמן קצר, וכיום, כאשר על מרבית הרפתות בארץ כבר מותקנות מערכות סולאריות, גג מתפורר מהווה נזק כלכלי משמעותי. תשואה ממערכת סולארית מחושבת בדרך כלל ל - 25 שנה ותלויה באורך חיי הפאנל הסולארי. החלפת גג במהלך חיי הפאנל משמעה פירוק והתקנה מחודשים של כלל המערכת. לגגות לנדיניבורד 20 שנות אחריות, הם עמידים בפני נזקי לחות וקורוזיה כך שתשואה מקסימלית להשקעה במערכת הסולארית מובטחת.

למעלה מ - 650 אלף מ"ר גגות לנדיניבורד מותקנים ברפתות, לולים ומבני תעשיה מצפון ועד דרום, לרבות בסמוך לים ובאזורים רווי לחות. אף שבעבר השיקול העיקרי בבחירת גג לרפת היה המחיר, הריי שהיום עם מחירי הפלדה המאמירים, המחיר אינו פקטור. יתרונותיו הבולטים של לנדיניבורד: חוזק, עמידות, אחריות וויסות טמפרטורה הפכו לשיקול המוביל וכיום לנדיניבורד הוא הבחירה המועדפת על קונסטרוקטורים. אין באמת סיבה להתפשר על פחות מהטוב ביותר.

מדידת הטמפרטורה במקביל בשתי רפתות שכנות - תחת גג אדום של לנדיניבורד ותחת גג איסכורית

לפרטים נוספים: אלטכנו • גיל: 054-2993388 • 08-9447012
info@altecno.co.il • www.altecno.co.il

הדברת זבובים ברפת

זבובים ברפת הן מן מטרד ידוע מזה שנים רבות. מזון זמין בכל מקום כל הזמן, כושר התפתחות בכל תנאי מזג אויר ויכולת תעופה למרחק, הופכים את הזבוב לבעייתי להדברה.
יכולתו של הזבוב להעביר מחלות שונות לבני האדם ולפגוע בבריאותן ובהתפתחותן של חיות המשק, בתנובת החלב הבשר והביצים, גורמים לנו "להלחם" בהם על מנת להגן על בריאותנו ועל בריאות המשק החי שלנו.
במשך השנים פותחו חומרים ומלכודות שונות ללכידת זבוב הבית וזבוב השוקיים - המזיקים העיקריים של הבקר, חלק מחומר ההדברה הם רעילים והיכולת להשתמש בהם מוגבלת גם לנו כמשתמשים וגם לחי. לאחר לימוד ממושך של דרכי התנהגות הזבוב וניסויים רבים פותח בישראל לפני כעשר שנים דבק בצבע צהוב - **אמריליו** - לא רעיל! על בסיס מים, עמיד בגשם ובהמטרה ובעל כושר הדבקה ארוך טווח. הגוון הנכון של הצהוב מושך אליו את הזבובים בהמוניהם והם נדבקים אליו ללא יכולת להשתחרר. היותו של הדבק צהוב מאפשר למשתמש למרוח או לרסס אותו על משטחים (לא סופגים) שונים הנמצאים בסביבה וכשהמשטח מלא בזבובים, פשוט מרעננים את הדבק ע"י ריסוס חוזר של **אמריליו** על הזבובים הלכודים, כל זאת מבלי להחליף את המשטח עצמו.
הגמישות והקלות ביישום **האמריליו** של חברת לוכסמבורג ויכולת הלכידה ההמונית שלו הופכים את **האמריליו** לאטרקטיבי במיוחד. אין ספק שלא נצליח ללכוד את כולם אבל בהחלט נדלל משמעותית את האוכלוסייה של הזבובים למיניהם.
בכל נקבת זבוב שלכדנו מנענו הטלה של עד 1000 ביצים !!!
מחזור חיי הזבוב בקיץ הוא 8-10 ימים.

לוכסמבורג תעשיות בע"מ
www.luxembourg.co.il 03-796 4300 :טל
לפרטים נוספים: דניאל 050-2933326 gdaniel@luxembourg.co.il

הפושר מקרב המזון מבית אראה, פיתוח ישראלי שכבש את השוק

הלהיט שכבש את הרפת הישראלית, הפושר מקרב המזון מבית אראה בע"מ הוא המקרב מזון המוביל כיום בשוק ולמעלה מ-70 רפתות עושות בו שימוש יום יומי לשביעות רצון מלאה החל מרפת מושבית, ועד לרפתות משולשות, מפטמות, דירים, ועוד. כל אלו זיהו את הפוטנציאל האדיר הטמון בכלי היעל וחסכוני זה פרי תכנון ישראלי מוצר כחול לבן המיוצר כולו בישראל ואחרי הצלחה זו עומד אבי הדר המתכנן המפתח והיצרן מבית אראה בע"מ.
יתרונותיו של המקרב מזון: עלות התפעול המאוד זולה שאינה עולה על 10 ₪ לשעת עבודה, אל מול כלים אחרים לדוגמא השופל שעלות תפעול של 180 ₪ לשעת עבודה, יכולת אווירות מאוד גבוה ומתאימה לרפת הישראלית מעברי בקר אגרסיביים במיוחד ועד למדרגות מחצרות המתנה, מיתרונותיו הנוספים ניתן למנות את העובדה שאין צורך ברישיון נהיגה לתפעול הכלי, יכולת רתום מהיר של כלים נוספים כגון כף לגריפת זבל בחצרות המתנה, מותאם לעבודה על גומי, כלוב להעברת עגלים, מטאטא מברשת, וו גרירה ועוד.
מקרב המזון מגיע בשני דגמים מנוע דיזל בוכנה אחת ומנוע דיזל 2 בוכנות הכלי מונע הידרוסטטי לכלי הגה הידראולי המאפשר תמרון קל ונוח בחצרות ההמתנה וביבוסיים.
זהו אחד הפיתוחים שללא ספק הביאו להתייעלות כלכלית וחסכונית משמעותית ברפתות שיותר ויותר קיבוצים מושבים מביעים אמון בכלי ועושים שימוש יום יומי לשביעות רצון מלאה.

סיכום סקר הרעלנים העולמי לשנת 2021

שילד פרויקטים ביולוגים

תוצאות סקר הרעלנים העולמי שנערך על ידי חברת DSM ומעבדות ROMER, מספק תובנות לגבי שכיחות ששת הרעלנים העיקריים בסחורות חקלאיות, במטרה לזהות את הסיכון הפוטנציאלי הנשקף לבעלי החיים.
בשנת 2021 נבדקו 24,069 דוגמאות ונערכו 112,634 אנאליזות מ 75 מדינות.

טבלא מסכמת – אחוז (%) הדגימות הנגועות ברעלנים

Asia	Europe	North America
FUM 91%	DON 66%	DON 70%
DON 83%	FUM 57%	FUM 69%
ZEN 65%	ZEN 53%	ZEN 33%

South& Central America	Africa	Middle East& North Africa
FUM 79%	DON 80%	DON 55%
DON 54%	FUM 50%	FUM 84%
ZEN 60%	ZEN 44%	ZEN 58%

מיקופיקס – Mycofix®, מנטרל הרעלנים המוביל בעולם להגנה על בריאות חיות המשק

שילד
פרויקטים ביולוגיים בע"מ
לפרטים ומידע נוסף: 050-6706287

עומס חום ברפת החלב ודרך הפעולה של ActiSaf (אקטיסף)

הקיץ הוא מהתקופות המאתגרות ביותר ברפת החלב ועקת החום בתקופה זו משפיעה על הרפתנים והפרות במגוון היבטים. מחקרים מעריכים שעקת חום עלולה לגרום להפסדים של כ-5 מיליארד$ בענף החלב בשנת 2050. שינויי האקלים ומגמת ההתחממות העולמית המורגשת בארצנו יכולים אף להגביר את העקה ולהוביל לפגיעה בכל תחומי הרפת בהם היצרנות, יעילות המזון, גדילה, רבייה, רווחת הפרות ולבסוף ברווחיות הרפת.

אקלים קר הוא האקלים הנח לפרות חלב, ולרוב יתחילו להרגיש עקה בטמפרטורות של מעל 25 מעלות (כתלות ב-% הלחות), כאשר פרות גבוהות תנובה רגישות יותר לעקה זו בגלל צריכת המזון הגבוהה והמטבוליזם המוגבר בגופם שמוביל ליצירת חום. בעקת חום, נראה לרוב ירידה בצריכת המזון, ככל הנראה בגלל יצר הישרדותי להוריד את החום הנוצר בעקבות האכילה, ירידה זו פוגעת באופן ישיר בתנובת החלב. התנובה נפגעת גם בעקבות מסלול מטבולי שונה אליו הולכים רכיבי המזון כדי להתמודד עם עקת החום, עובדות אלו מובילות לירידה של עד 40% ביצור החלב.

נעשו מחקרים ובדיקות רבות כדי למצוא את הכלים להתמודדות עם עקת חום, בדגש על יעילות היצור ויעילות השימוש במזון. אחד הפתרונות הוא שיפור ממשק הצינון. דרך נוספת, המצריכה לרוב השקעה פחותה היא דרך שינויים וטיפולים תזונתיים היכולים להביא להשפעות חיוביות על הפרה שיקטינו את הפגיעה ביצרנות, בבריאות ובפוריות.

ActiSaf (אקטיסף), הוא מוצר פרוביוטי של שמרים חיים שהוכח כבעל השפעות חיוביות בהתמודדות עם עקת חום בפרות חלב גבוהות תנובה. דרך הפעולה של אקטיסף מסייעת באיזון הכרס ובשמירה על רמת pH תקינה. כאשר pH הכרס יורד מתחת ל-6 יש ירידה בנעכלות הסיב ויעילות השימוש בכלל המנה. פעילות האקטיסף מסייעת גם לחיידקי הכרס החיוביים וכך גם למטבוליזם בגוף הפרה, דבר המוביל להתמודדות טובה יותר עם מצבי עקה, בדגש על עקת חום.

במחקר שבוצע במהלך תקופת הקיץ במכון וולקני בניהולו של פרופ' עוזי מועלם, **נמצא שיפור בקבוצת הפרות שקיבלו אקטיסף של 2.5% בצריכת המזון, 3.7% ביעילות השימוש במזון, 4.1% בתנובת החלב ו-7% בתנובת השומן.**

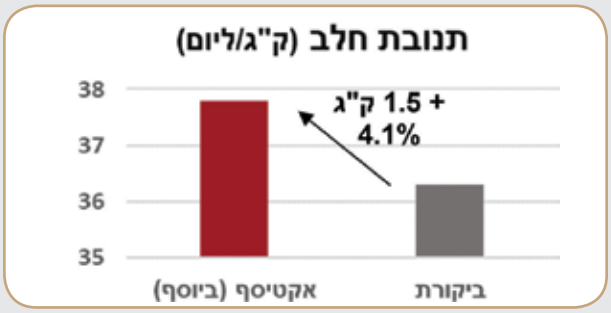

בחישוב הכדאיות הכלכלית לפי נתוני המחקר של מכון וולקני, בכך שחישבנו את יתרת ההכנסה לליטר לאחר הוצאות המזון בקבוצת האקטיסף לפי מחיר המטרה של יולי 2022, **הרווח לליטר חלב בקבוצת האקטיסף הוא גבוהה ב-0.062 ₪ והחזר ההוצאה על השימוש באקטיסף הוא של יותר מ-1:9!**

	ביקורת	אקטיסף (ביוסף)	P >
צריכת ח"י, ק"ג	24.1	**24.7**	0.0001
חלב, ק"ג	36.3	**37.8**	0.007
שומן, %	3.49	**3.63**	0.15
שומן, ק"ג	1.27	**1.36**	0.03
חמ"מ, ק"ג	35.6	**38.0**	0.0001

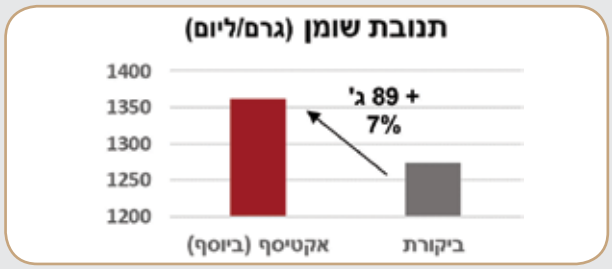

במחקר נפרד נראה שיפור בהתמודדות עם עקת חום כאשר נראתה ירידה בקצב הנשימות, מדד פיזיולגי המצביע על עקה נמוכה יותר, וטמפרטורת הגוף ירדה בקבוצה שקיבלה אקטיסף.

קצב הנשימה וטמפרטורת גוף ממוצעת

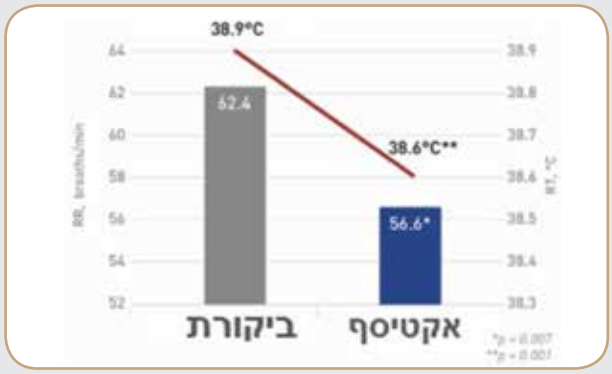

לסיכום, מתן ActiSaf (אקטיסף) לפרות תחת עקת חום במנה שיפר את תנובת החלב, החמ"מ והשומן, את צריכת המזון ואת יעילות השימוש בו. במחקר נוסף, מתן אקטיסף סייע להתמודדות עם עומס החום והוביל לירידה בקצב הנשימה וטמפרטורת הגוף של פרות חלב.

לאחר חישוב כדאיות כלכלית לפי נתוני המחקר במכון וולקני נראה **שהשימוש באקטיסף להזנת פרות חלב הוא כדאי מבחינה כלכלית ומביא לשיפור הכנסה של 6.2 אגורות לליטר והחזר השקעה של 1:9.**

*מקור

U. Moallem, H. Lehrer, L. Livshitz, M. Zachut, and S. Yakoby, 2009. The effects of live yeast supplementation to dairy cows during the hot season on production, feed efficiency, and digestibility. J. Dairy Sci. 92:343–351.

לפרטים נוספים על השימוש באקטיסף: סורפול - מעין וסר - במייל: Maian@sorpol.com
או בטלפון: 054-7916263

רוצה למנוע מההכנסות שלך להישרף בחום ?

חברת השמרים המובילה בעולם
מאפשרת לך לשנות את כללי המשחק עם
השמרים החיים של ActiSaf

המידע המוצג, למיטב ידיעתנו, הינו נכון ומדויק. עם זאת, יש לעשות שימוש במוצרים בהתאם להנחיות היצרן, לטיפולים והרגולציה בישראל.

שיפור ביצועי פרות חלב בתנאי עקת חום

על ידי שימוש ב**שמרים החיים** של ActiSaf
לשיפור תנובת החלב והשומן, שיפור בצריכת המזון
וביעילות השימוש במזון

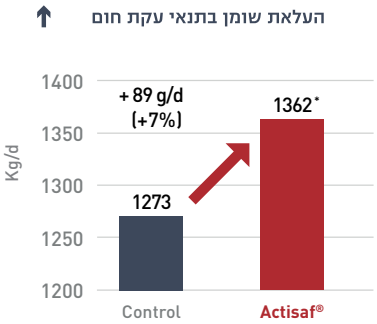

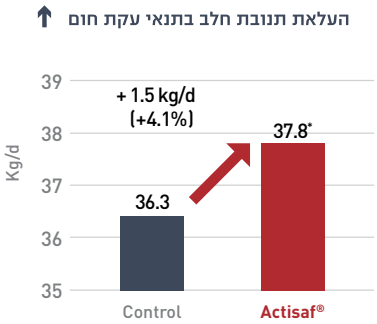

Moallem et al., 2009. J. Dairy Sci. 92:343-351.
*p < 0.007

ליצירת קשר:
מעין וסר, מנהל פיתוח עסקי,
תחום הזנת בע"ח, סורפול
maian@sorpol.com ,054-7916263

הגפן 2, א.ת. קלה אשדוד WWW.SORPOL.COM

SORPOL. nutrition

Phileo by Lesaffre

phileo-lesaffre.com/heat-stress/dairycows

אומניג'ן שומר על בריאות העדר

ומספק פתרונות לארבעה מהאתגרים הקשים ביותר ברפת

הזנה נכונה למערכת חיסון חזקה - כי פרה בריאה מייצרת יותר

התמודדות עם עקות חום

הפחתת ההשפעה של נזקי עקות חום

עלויות נזקי עקות חום לרפת בגודל ממוצע בארה"ב

$264 לפרה/לשנה

הפחתה במספר ימי הריק

תמיכה במערכת החיסון מסייעת בהגנה על בריאות הפוריות

$2-$6

עלות לפרה לכל יום ריק

ירידה בדלקות עטין

שיפור בריאות העטין

$326 לפרה

עלות מקרה בודד של דלקת עטין

התמודדות עם HBS

תמיכה במערכת החיסונית במקרה של איומים פתאומיים כמו תסמונת המעי המדמם

$2,104 לראש

העלות להחלפת עגלה

79.3% מהפרות יוצאות מהעדר

שיפור רווחת בעלי החיים, יצרנות, וביצועי פוריות

חסכון של 10 ימי ריק לפרות שהוזנו עם אומניג'ן

צמצום מקרי דלקות עטין מ 11% ל 4%

תמיכה במערכת החיסון מהווה תפקיד חשוב ועיקרי בהגנה

אומניג'ן לחיזוק מערכת החיסון של הפרות וסיוע בהתמודדות עם האתגרים ברפת.

למידע נוסף צרו קשר:

BARAK.PORAT@PAHC.COM I WWW.PHIBROISRAEL.COM

OmniGen®

Phibro ANIMAL HEALTH CORPORATION ישראל

OG630721GLB-R0122 ©2022 Phibro Animal Health Corporation. Phibro, Phibro logo design and OmniGen are trademarks owned by or licensed to Phibro Animal Health Corporation or its affiliates.